

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa
Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstantynowskiej, Krakowskiej, Siewnej,
Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej

DYREKTOR PRACOWNI

mgr inż. arch. Magdalena Talar-Wiśniewska

AUTORZY PROGNOZY

mgr inż. Anna Olaczek-Wołoska

mgr Kamila Pawlak

A. Wołoska
Kamila Pawlak

Łódź, luty 2023

Spis treści

1. Informacje wstępne na temat prognozy	3
2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	3
3. Zawartość, główne cele projektu planu i jego powiązania z innymi dokumentami.....	4
4. Analiza istniejącego stanu środowiska, potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego planu.....	18
5. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	37
6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	42
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, oraz sposoby, w jakich zostały one uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.....	45
8. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	51
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu	57
11. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	57
12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	58
13. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.....	58
Obowiązujące akty prawne	64
Materiały źródłowe	65

Załącznik:

- Oświadczenie kierującego zespołem autorów prognozy oddziaływania na środowisko

Załączniki graficzne:

- Prognoza oddziaływania na środowisko - rysunek w skali 1:2000
- Prawne formy ochrony przyrody w pobliżu obszaru objętego projektem planu

1. Informacje wstępne na temat prognozy

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze (zwana dalej prognozą) ustaleń projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstytucyjnej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej*. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego dla ww. obszaru została podjęta uchwałą Nr XLII/1112/17 z dnia 22 lutego 2017 r.

Zawartość prognozy została opracowana w dostosowaniu do obowiązujących przepisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (art. 51, 52 i 53), a także wytycznych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.

Prognoza składa się z części opisowej (tekstu) i graficznej – rysunku sporządzonego w skali 1:2000.

Głównym celem prognozy jest określenie rodzaju zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego potrzeb powstała prognoza oraz analiza metod i rozwiązań służących zmniejszeniu potencjalnych uciążliwości.

Dokument ten służy, jako materiał pomocniczy, w publicznej dyskusji nad projektem planu w kontekście mogących się pojawić uciążliwości dla użytkowników analizowanego obszaru (i jego sąsiedztwa) oraz zawiera informacje, które mogą być podstawą do podjęcia przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o uchwaleniu planu.

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy wzięto pod uwagę m.in. obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią, obowiązujące *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi, Opracowanie ekofizjograficzne* sporządzone na potrzeby analizowanego projektu planu, programy o randze europejskiej, krajowej i regionalnej dotyczące polityki ochrony środowiska, a także poradnik metodyczny *Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego*. Wykaz wszystkich wykorzystanych materiałów źródłowych zamieszczono na końcu prognozy.

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza - dokument sporządzany w toku prac nad planem miejscowym - została sporządzona przy zastosowaniu, jako wiodącej, metody analizy. Przeanalizowano: dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące stanu środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne (w tym projekt planu, dla którego potrzeb sporządzono prognozę) dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Dokonano wizji terenowej badanego obszaru. Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej, w tym określenia najistotniejszych cech środowiska, jego stanu i problemów, a następnie porównania go z prognozowanymi skutkami wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

W toku analizy określono uwarunkowania przyrodnicze wynikające z dotychczasowego zagospodarowania badanego obszaru oraz oceniono ustalenia zaproponowane w projekcie planu, pod kątem przewidywanych oddziaływań ich realizacji na środowisko, z uwzględnieniem rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Dla oceny oddziaływań i wpływu zmian klimatu na obszar opracowania planu i realizację jego postanowień posłużono się metodyką określoną w *Poradniku przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe* oprac. przez Ministra Środowiska w 2015 r.

3. Zawartość, główne cele projektu planu i jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstantynowskiej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej (zwany dalej projektem planu lub projektem), dla potrzeb którego sporządzona została niniejsza prognoza, składa się z:

- części opisowej – tekst planu – projektu uchwały Rady Miejskiej w Łodzi,
- części graficznej – rysunku planu w skali 1:1000, stanowiącego załącznik do projektu uchwały.

W projekcie planu zostały określone:

- 1) przeznaczenie terenów i ich oznaczenie w tekście i na rysunku (symbol) oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- 3) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych,
- 4) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- 5) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz obsługi komunikacyjnej terenów przyległych,
- 6) minimalna liczba miejsc do parkowania dla samochodów i rowerów, dotycząca nowo projektowanych budynków lub ich części,
- 7) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej,
- 8) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu,
- 9) wskazanie oznaczonych na rysunku planu: granic użytku ekologicznego oraz pomników przyrody,
- 10) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziałów nieruchomości,
- 11) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu,
- 12) granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- 13) warunki zabudowy i zagospodarowania terenów, a dla terenów dróg publicznych - warunki i parametry funkcjonalno-techniczne,
- 14) wysokość stawki procentowej, służącej określeniu opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W projekcie planu, z względu na brak podstaw wynikających ze stanu faktycznego, nie określono:

- granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, obszarów szczególnego

zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa,

- sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

W projekcie zostały wyodrębnione niżej wymienione tereny, tzn. wydzielone liniami rozgraniczającymi lub liniami granic opracowania planu nieruchomości lub ich części, oznaczone symbolami liczbowymi i literowymi, z których liczba oznacza numer porządkowy terenu, a litera podstawowe przeznaczenie terenu:

- 1) **zieleń urządzona publiczna**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolami od **1.ZP** do **6.ZP**; przeznaczenie uzupełniające stanowią: usługi sportu i rekreacji, nauki, oświaty, gastronomii, kultury, usługi handlu o powierzchni sprzedaży nieprzekraczającej 50 m², wody powierzchniowe, infrastruktura techniczna, drogi wewnętrzne;
- 2) **zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niskiej intensywności, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem **1.MWn**; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,
- 3) **zabudowa usługowa**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem **1.U**; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,
- 4) **zieleń izolacyjna**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolami od **1.ZI** do **3.ZI**; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,
- 5) **wody powierzchniowe rzek wraz z urządzeniami wodnymi**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami od **1.WS** do **4.WS**,
- 6) **infrastruktura techniczna**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem **1.IT**,
- 7) **komunikacja tramwajowa**, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem **1.KT**; przeznaczeniem uzupełniającym jest zieleń, infrastruktura techniczna,
- 8) **parkingi**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1.KS** i **2.KS**; przeznaczeniem uzupełniającym jest zieleń, infrastruktura techniczna,
- 9) **drogi publiczne**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1KDZ, 2KDZ, 3KDZ, 1KDL, 1KDD** i **2KDD**; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, wiaty przystankowe dla komunikacji zbiorowej, kioski zespolone z wiatami przystankowymi, infrastruktura techniczna,
- 10) **tereny dróg wewnętrznych**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1KDW** i **2KDW**; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, infrastruktura techniczna,
- 11) **teren publicznego ciągu pieszego**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1KDX**; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, infrastruktura techniczna.

Zapisy projektu planu precyzują, iż dla poszczególnych terenów, wyznaczonych liniami rozgraniczającymi, zasady zabudowy i zagospodarowania oraz sposoby ich użytkowania należy określać łącznie na podstawie:

- ustaleń o charakterze ogólnym, zawartych w rozdziale 2 uchwały,
- ustaleń szczegółowych, zawartych w rozdziale 3 uchwały,
- ustaleń obowiązujących, zawartych na rysunku planu.

Ustalenia w zakresie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów nie zostały sformułowane dla całego obszaru, a tylko dla poszczególnych terenów - za wyjątkiem terenu

komunikacji tramwajowej, dróg publicznych i wewnętrznych oraz ciągu pieszego publicznego, dla których ustalono warunki i parametry funkcjonalno-techniczne.

W ustaleniach dla całego obszaru (ustaleniach ogólnych), jako zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustalono ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zabytkowego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego otoczenia.

W tym paragrafie zawarto także ustalenia dotyczące zabudowy: jej lokalizacji (m.in. zakaz realizacji tymczasowych obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów dopuszczonych w przestrzeniach publicznych oraz w terenach oznaczonych symbolami 1.KS i 2.KS) oraz wskaźników i parametrów (w tym dla zabudowy istniejącej o funkcji zgodnej z przeznaczeniem terenu, a niespełniającej określonych w projekcie wymagań), kształtowania zabudowy frontowej, a także ustalenia w zakresie: kolorystyki oraz materiałów wykończeniowych elewacji i dachów, lokalizacji obiektów i urządzeń technicznych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, wskazany został zabytek chroniony przez wpis do rejestru zabytków - nr A/332 - Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, dawniej Park Ludowy na Zdrowiu, w którym prowadzenie działań inwestycyjnych wymaga pozwolenia właściwego organu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków.

Wprowadzone zostały:

- strefa ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz zabytków i ich otoczenia, której część znajduje się w granicy obszaru objętego planem, obejmującą obszar wyznaczony na rysunku planu, dla której ustalono nakaz zachowania historycznego układu przestrzennego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, w tym:

a) głównych osi kompozycyjnych,
b) układu kompozycyjnego alei,
c) elementów rozplanowania zagospodarowania i zabudowy: stawów, boisk sportowych, strzelnicy, z dopuszczeniem działań inwestycyjnych, zgodnie z ustaleniami ogólnymi i szczegółowymi;

- strefa ochrony ekspozycji Pomnika Czynu Rewolucyjnego, w której obowiązuje zakaz nowych nasadzeń zwartej zieleni wysokiej.

Wskazano i oznaczono na rysunku planu:

- obiekt stanowiący dobro kultury współczesnej oznaczony symbolem DK - Pomnik Czynu Rewolucyjnego - dla którego ustalono ochronę poprzez nakaz zachowania;

- zabytki archeologiczne, dla których przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków: A.1 - Stanowisko 1 Łódź-Zdrowie, kultura łużycka, epoka brązu (nr AZP 66-51/35) i A.2 - Stanowisko 1 Łódź-ul. Konstantynowska, kultura łużycka, epoka brązu (nr AZP 66-51/26);

- strefę ochrony archeologicznej, w której przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu obowiązuje prowadzenie nadzoru archeologicznego na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków.

Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, do których na obszarze planu zaliczono tereny: zieleni urządzonej publicznej (od 1.ZP do 6.ZP), dróg publicznych (od 1.KDZ do 3.KDZ, 1.KDL, 1.KDD i 2.KDD), dróg wewnętrznych (1.KDW i 2.KDW) i publicznego ciągu pieszego (1.KDX), to określone w projekcie zasady umieszczania tymczasowych obiektów usługowo-handlowych oraz wprowadzone nakazy:

- wkomponowania naziemnych urządzeń technicznych w zagospodarowanie terenu;
- stosowania rozwiązań technicznych uwzględniających potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami;
- zachowania szpalerów drzew oraz ich uzupełnienia - dla odcinków ulic z towarzyszącą zielenią wysoką w formie szpalerów drzew, oznaczonych na rysunku planu.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz obsługi komunikacyjnej przyległych terenów projekt planu ustala układ komunikacyjny obszaru objętego planem, służący obsłudze ruchu z terenów przyległych, który stanowią tereny: ulic zbiorczych (KDZ), ulicy lokalnej (KDL), ulic dojazdowych (KDD), dróg wewnętrznych (KDW), projektowanego ciągu pieszego (KDX) oraz istniejących i projektowanych ciągów pieszo-rowerowych znajdujących się na terenie Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Określony został układ drogowy zapewniający połączenie obszaru planu z zewnętrznym układem komunikacyjnym (istniejące ulice klasy zbiorczej).

Dopuszczono - na określonych warunkach - budowę nowych dróg i innych szlaków komunikacyjnych, a także remont, przebudowę i rozbudowę istniejących, oraz lokalizację i budowę dróg wewnętrznych niewyznaczonych na rysunku planu, służących obsłudze ruchu z terenu ich lokalizacji.

Ustalona została minimalna liczba miejsc do parkowania dla samochodów i rowerów - dotycząca nowo projektowanych budynków lub ich części - odrębnie dla każdego sposobu użytkowania obiektów. Uwzględnione zostały potrzeby osób niepełnosprawnych (posiadających kartę parkingową).

Jako ustalenia ogólne zostały także sformułowane zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, polegające na:

- wyposażeniu terenów w infrastrukturę techniczną w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę, a także budowę nowych systemów,
- nakazie lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w terenach przeznaczonych pod infrastrukturę techniczną i w terenach dróg publicznych w sposób niewykluczający realizacji szpalerów drzew zgodnie z ustaleniami planu, z dopuszczeniem lokalizacji infrastruktury technicznej w terenach o innym przeznaczeniu, związanej z bezpośrednią obsługą zabudowy i zagospodarowania tych terenów,
- nakazie lokalizacji przebudowywanych i rozbudowywanych sieci infrastruktury technicznej jako podziemnych, z wyłączeniem przewodów, które jedynie jako nadziemne umożliwiają korzystanie z określonych urządzeń i pojazdów oraz oświetlenia.

Określone zostały także warunki powiązań sieci infrastruktury technicznej na obszarze planu z układem zewnętrznym, poprzez wskazanie podstawowych źródeł: zaopatrzenia w wodę, ciepło, gaz i energię elektryczną oraz podstawowych odbiorników ścieków i nadmiaru wód.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu ustalono, przede wszystkim, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych.

Ponadto sformułowano ustalenia w zakresie:

- odnawialnych źródeł energii – zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy większej niż moc mikroinstalacji, o której mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii, z zastrzeżeniem ustalonego dla terenów ZP (w ustaleniach szczegółowych) dopuszczenia lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o większej mocy wyłącznie w strefach A, B, C, i D, z wykluczeniem urządzeń wykorzystujących energię siły wiatru i energię słoneczną;

- ochrony i kształtowania zieleni oraz ochrony i kształtowania krajobrazu – nakaz zachowania istniejącego zagospodarowania terenów zieleni urządzonej, z dopuszczeniem jej rewaloryzacji w sposób kontynuujący zasady kompozycji oraz nakaz zachowania i uzupełnienia istniejących szpalerów drzew;

- ochrony zasobów wód – nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających wykorzystanie lub retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do odbiornika na warunkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków oraz prawa wodnego, a także budownictwa, zakaz wykonywania robót polegających na zasypywaniu i likwidacji cieków wodnych, stawów oraz rowów (melioracyjnych) spełniających rolę odbiorników wód powierzchniowych z dopuszczeniem ich przebudowy i rozbudowy spowodowanej realizacją inwestycji celu publicznego, zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie wynikają z działań na rzecz ochrony przyrody albo racjonalnej gospodarki wodnej;

- ochrony powietrza – zakaz stosowania indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję substancji przekraczającą dopuszczalne normy;

- ochrony przed polami elektromagnetycznymi – zakaz lokalizacji urządzeń i obiektów budowlanych oraz sieci infrastruktury technicznej, które powodują przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska w obrębie budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu budownictwa;

- gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków - nakaz stosowania kompleksowych rozwiązań poprzez: doprowadzenie infrastruktury technicznej wodociągowej i kanalizacji sanitarnej do wszystkich terenów przeznaczonych na cele zabudowy oraz realizację urządzeń infrastruktury technicznej odbioru wód opadowych i roztopowych dla terenów przeznaczanych na cele dróg;

- ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami - nakaz zapewnienia dla nieruchomości miejsca służącego do czasowego gromadzenia miejsca odpadów stałych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych dotyczących budownictwa oraz dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminie.

W zakresie ochrony przed hałasem w projekcie dokonano wskazania terenów podlegających ochronie akustycznej (tzn. dla których dopuszczalne poziomy hałasu

w środowisku określają przepisy odrębne), kwalifikując je, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony akustycznej, jako:

- „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego” (teren oznaczony symbolem MWn).

W projekcie planu wskazano oznaczone na rysunku planu:

- granice użytku ekologicznego „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”, ustanowionego uchwałą Nr XL/1245/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Międzyrzecze Łódki i Bałutki" (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1538), dla którego sposób zagospodarowania i zasady ochrony określa powyższa uchwała;

- pomniki przyrody ustanowione uchwałą Nr XXIV/812/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2656), dla których zasady ochrony określa powyższa uchwała;

- pomnik przyrody ustanowiony uchwałą Nr XXXVII/981/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 5341), dla którego zasady ochrony określa powyższa uchwała;

- pomnik przyrody ustanowiony uchwałą Nr XXIII/558/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 847), dla którego zasady ochrony określa powyższa uchwała;

- pomniki przyrody ustanowione zarządzeniem Nr 8/90 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 10 stycznia 1990 r. w sprawie uznania tworów przyrody na terenie województwa łódzkiego za pomniki przyrody i ochrony tych pomników (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3, poz. 24), dla których zasady ochrony zostały ustalone uchwałą Nr XCI/1612/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia zasad ochrony dla ustanowionych pomników przyrody oraz zniesienia ochrony prawnej w odniesieniu do niektórych obiektów (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r. poz. 251);

- pomnik przyrody (aleja) ustanowiony zarządzeniem Nr 8/90 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 10 stycznia 1990 r. w sprawie uznania tworów przyrody na terenie województwa łódzkiego za pomniki przyrody i ochrony tych pomników (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3, poz. 24) oraz uchwałą Nr XL/1248/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie zmniejszenia liczby drzew objętych ochroną w alei stanowiącej pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1552), dla którego zasady ochrony zostały ustalone uchwałą Nr XCI/1612/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia zasad ochrony dla ustanowionych pomników przyrody oraz zniesienia ochrony prawnej w odniesieniu do niektórych obiektów (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r. poz. 251).

W zakresie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości w projekcie planu nie wyznaczono granic obszarów określonych w przepisach odrębnych, wymagających obowiązkowego przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, lecz dopuszczono dokonywanie scalania i podziału nieruchomości na wniosek - na zasadach i warunkach określonych w ustaleniach szczegółowych planu, z zastrzeżeniem, iż parametry dotyczące działek uzyskiwanych w wyniku scalania i podziału nieruchomości nie obowiązują dla działek gruntu wydzielonych pod drogi oraz infrastrukturę techniczną.

Szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu ustalone zostały jako nakaz, wynikający z przepisów odrębnych z zakresu lotnictwa,

ograniczenia wysokości obiektów naturalnych i sztucznych, w tym obiektów budowlanych, w ramach poszczególnych terenów, zgodnie ze wskazanymi na rysunku planu powierzchniami ograniczającymi przeszkody wokół Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta (ograniczenia wysokości obejmują również wszystkie urządzenia umieszczane na obiektach budowlanych, w tym także inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej) oraz zakaz budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych sprzyjających występowaniu zwierząt stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych na obszarze całego planu, wynikający z przepisów odrębnych z zakresu lotnictwa.

Z uwagi na sąsiedztwo cmentarza oznaczono na rysunku planu strefy jego ochrony sanitarnej i ustalono zakaz lokalizacji studni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych w strefie wynoszącej 50 m, oraz wskazano, iż szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu strefy 150 m określają przepisy odrębne dotyczące cmentarzy.

W odniesieniu do obszaru zagrożonego zalaniem wodami rzek ustalono zakazy: lokalizacji obiektów budowlanych (z wyjątkiem urządzeń wodnych, dróg i infrastruktury technicznej), gromadzenia środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenia odzysku, składowania i unieszkodliwiania odpadów, oraz zmiany ukształtowania terenu, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód, budową, przebudową lub remontem dróg i przejść przez rzekę.

Ponadto wskazano, iż szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu stref kontrolowanych od gazociągów określają przepisy odrębne dotyczące lokalizacji sieci gazowych.

Ustalono również granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, w postaci linii rozgraniczających terenów: publicznie dostępnych samorządowych terenów zieleni urządzonej – parków (ZP), dróg publicznych (KDZ, KDL i KDD), publicznie dostępnego samorządowego ciągu pieszego (KDX), infrastruktury technicznej (IT), komunikacji tramwajowej (KT) oraz wód powierzchniowych (WS). Zarazem dopuszczono możliwość lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w granicach innych terenów, pod warunkiem ich zgodności z przeznaczeniem terenów.

W projekcie została ustalona stawka procentowa służąca pobraniu opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 30% – dla wszystkich terenów.

Ustalenia szczegółowe zostały sformułowane:

- dla wszystkich terenów – w zakresie przeznaczenia,
- dla terenów ZP, MWn, U i KS – łącznie w zakresie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
  - dla terenów ZI – w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
  - dla terenów WS – w zakresie zasad zagospodarowania terenu,
  - dla terenu IT – łącznie w zakresie zasad zagospodarowania terenu oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- dla terenów ZP, MWn, U i IT – w zakresie w szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości

- dla terenów komunikacji tramwajowej, dróg publicznych (ulic), dróg wewnętrznych i ciągu pieszego – w zakresie warunków i parametrów funkcjonalno-technicznych oraz obsługi komunikacyjnej.

W ustaleniach szczegółowych projektu planu zostały określone m.in. wskaźniki zagospodarowania terenów, w odniesieniu do działki budowlanej:

- wskaźnik powierzchni zabudowy (maksimum): 0,1% - dla terenów ZP poza strefami A, B, C i D, 3% - w strefie A, 10% - w strefie C (w przypadku realizacji przeziernego zadania, dopuszcza się zwiększenie do 35%), 35% - w strefie B, 65% - w strefie D, 30% - dla terenu 1.MWn, 50% - dla terenu 1.U;

- intensywność zabudowy dla kondygnacji nadziemnych (minimum – maksimum): 0 – 0,001 - dla terenów ZP poza strefami A, B, C i D, 0,001 – 0,03 - w strefie A, 0,2 – 0,35 - w strefie B, 0,05 – 0,2 - w strefie C (w przypadku realizacji przeziernego zadania, dopuszcza się zwiększenie o 0,2), 0,30 – 0,65 - w strefie D, 0,1 – 0,6 - dla terenu 1.MWn, 0,1 – 1,0 - dla terenu 1.U; intensywność zabudowy dla kondygnacji podziemnych (maksimum): 0,03 - w strefie A, 0,1 - w strefie C, 0,3 - dla terenu 1.MWn, 0,5 - dla terenu 1.U; w strefach B i D i dla pozostałego terenu ZP intensywność zabudowy dla kondygnacji podziemnych: 0;

- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej (minimum):

- o 10% - dla terenów KS,
- o 25% - w strefie D,
- o 30% - dla terenu 1.U i w strefie B,
- o 40% - dla terenu 1.MWn,
- o 50% - dla terenu 1.KT,
- o 70% - w strefie C,
- o 80% - dla terenów ZI i w strefie A,
- o 85% - dla terenów ZP poza strefami A, B, C i D,

Dla terenów wód powierzchniowych (WS), dróg publicznych (KDZ, KDL i KDD) i wewnętrznych (KDW) oraz ciągu pieszego (KDX), wskaźniki nie zostały ustalone, dla terenów zieleni izolacyjnej (ZI), infrastruktury technicznej (IT) i parkingów (KS) – dla których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, a także terenu komunikacji tramwajowej (KT) – ustalono tylko wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej.

Projekt planu nie narusza ustaleń obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, przyjętego uchwałą Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 roku, zmienioną uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi Nr VI/215/19 z dnia 6 marca 2019 r. i Nr LII/1605/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.

Studium wskazuje omawiany obszar jako jeden z terenów zawierających obszary przestrzeni publicznych, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp: teren rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych – obszar przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Według ustaleń *Studium* większość obszaru (wraz z pozostałą, położoną po południowej stronie ul. Konstantynowskiej częścią parku, miejskim ogrodem zoologicznym i rezerwatem przyrody) należy do strefy wyłączonej spod zabudowy i jednostki funkcjonalno-przestrzennej:

- Z – tereny zieleni urządzonej o powierzchni minimum 3ha i dolin rzecznych w strefie zurbanizowanej. Przeznaczeniem dopuszczalnym są tereny zieleni, usług wypoczynku, rekreacji, sportu, a dopuszczalnym z ograniczeniami: tereny usług wspierających funkcje

dopuszczalne: handlu o powierzchni sprzedaży do 50 m², gastronomii, edukacji, kultury (inne rodzaje ustalonego przeznaczenia dopuszczalnego z ograniczeniami nie dotyczą tego obszaru).

Głównymi celami polityki przestrzennej w jednostce „Z” są:

1. Zachowanie istniejących elementów systemu przyrodniczego.
2. Poprawa jakości zamieszkania w terenach sąsiednich.
3. Poprawa warunków klimatycznych miasta.

Dla jednostki tej ustalono następujące zasady działań odnoszące się do struktury przestrzennej i krajobrazu:

1. Włączenie wszystkich istniejących i projektowanych terenów zieleni urządzonej w system przestrzeni publicznie dostępnych.

2. Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej, transportu zbiorowego oraz samochodowej.

3. Zagospodarowanie terenów z niewielkim udziałem obiektów kubaturowych, minimalizowanie ich negatywnego oddziaływania na krajobraz, ograniczenie ich wysokości do 10,5 m, z wyjątkiem terenu ogrodu botanicznego i ogrodu zoologicznego, gdzie dopuszcza się lokalizowanie nowej zabudowy o parametrach dostosowanych do programu funkcjonalnego tych obiektów.

4. Zachowanie niezabudowanych odcinków dolin rzecznych jako wolnych od zabudowy.

5. Realizacja zaplecza parkingowego wyłącznie w sposób niekolidujący z walorami przyrodniczymi.

6. Wprowadzenie regulacji w zakresie zasad kompozycji oraz elementów wyposażenia w celu zapewnienia wysokiej jakości, czytelności, funkcjonalności i estetyki przestrzeni.

7. Ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w tym pozostałości: dawnych cmentarzy, osad, charakterystycznych elementów rozplanowania przestrzeni oraz zabytków archeologicznych.

8. Zapewnienie dużego udziału zieleni wysokiej.

Dla dwóch niewielkich fragmentów omawianego obszaru przyjęto jednostki funkcjonalno-przestrzenne w ramach terenów przeznaczonych pod zabudowę w Strefie Ogólnomiejskiej:

- WZ3 – tereny zabudowy wielofunkcyjnej – wskazane do przekształceń, w tym tereny przemysłowe, powojenne, nieużytki miejskie, wymagające zmian strukturalnych, funkcjonalnych i wizerunkowych (teren dawnej pętli tramwajowej przy ul. Solec). Przeznaczeniem dopuszczalnym są tereny zabudowy usługowej, mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, a dopuszczalnym z ograniczeniami: tereny zabudowy produkcyjnej – wyłącznie dla produkcji bazującej na nowych, wysokospecjalistycznych technologiach, z wykluczeniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, kształtowane w sposób niekolidujący z zabudową mieszkaniową.

Głównymi celami polityki przestrzennej w jednostce „WZ3” są:

1. Podnoszenie jakości życia i zamieszkania.
2. Aktywizacja obszarów i kształtowanie atrakcyjnej struktury miejskiej w zakresie funkcji i wizerunku.
3. Przekształcanie istniejącej i kreacja nowej struktury przestrzennej.
4. Ochrona istniejących wartości historycznych i kompozycyjnych.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów ustalone dla jednostki:

- powierzchnia biologicznie czynna w wysokości: minimum 15%;

- intensywność zabudowy w wysokości (brutto do całości terenu): maksimum 1,5.

Dla jednostki tej ustalono m.in. zasady kształtowania zieleni: dla terenów zabudowy mieszkaniowej w terenach „WZ3” zapewnienie odległości w linii prostej nie większej niż 1000 m do parku o powierzchni nie mniejszej niż 3 ha lub terenów otwartych, a także zwiększanie udziału zieleni, w szczególności drzew i krzewów, w pasach drogowych.

- M3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (południowo-zachodni kraniec obszaru, w rejonie ulic: Zdrowie, Krakowskiej i Konstanynowskiej). Przeznaczeniem dopuszczalnym w jednostce są tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, dopuszczalne z ograniczeniami jest przeznaczenie pod zabudowę usług handlu (jedynie o powierzchni sprzedaży poniżej 1000 m²) oraz tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (wyłącznie w zakresie obiektów istniejących i uzupełnienia ich układu).

Głównymi celami polityki przestrzennej w jednostce „M3” są:

1. Podnoszenie jakości życia i zamieszkania.
2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta dla budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego.
3. Kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów ustalone dla jednostki:

- powierzchnia biologicznie czynna: w wysokości: minimum 25%,
- intensywność zabudowy w wysokości (brutto do całości terenu), maksimum, dla zabudowy: szeregowej - 0,9, bliźniaczej - 0,7, wolnostojącej - 0,5.

Ustalono dla jednostki „M3” zasady kształtowania zieleni: dla terenów zabudowy mieszkaniowej zapewnienie odległości w linii prostej nie większej niż 1000 m do parku o powierzchni nie mniejszej niż 3 ha lub terenów otwartych, zachowanie niezabudowanych odcinków dolin rzecznych jako wolnych od zabudowy oraz ograniczenie możliwości intensyfikacji zabudowy na zainwestowanych odcinkach dolin rzecznych.

Studium, w ustaleniach ogólnych dotyczących struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje równocześnie, iż na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się, m.in. możliwość wyznaczenia terenów o przeznaczeniu innym niż dopuszczalne lub dopuszczalne z ograniczeniami w poszczególnych jednostkach funkcjonalno-przestrzennych, zgodnie z istniejącym użytkowaniem lub funkcją, do której mogą być adaptowane istniejące obiekty.

W zakresie układu komunikacyjnego miasta w *Studium* wskazane zostały drogi zbiorcze: al. Unii Lubelskiej oraz ulice: Konstanynowska, Krakowska, Solec i Siewna, a także istniejąca trasa tramwajowa w ul. Konstanynowskiej.

Do istotnych ustaleń *Studium* należą zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego:

- ochrona wszystkich terenów współtworzących system przyrodniczy miasta, w tym terenów jednostek funkcjonalno-przestrzennych obejmujących lasy (L), zieleń urządzoną (Z), tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo (O), ogrody działkowe (D), cmentarze (C) i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (RW), a także terenów zieleni urządzonej oraz gruntów leśnych w ramach wszystkich pozostałych jednostek funkcjonalno-przestrzennych,

- ochrona obszarów szczególnie cennych przyrodniczo, istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewniających łączność obszaru miasta z systemem przyrodniczym regionu – objętych ochroną prawną lub obszarów o wysokich walorach przyrodniczych wymagających ochrony,

- powiększanie zasobów zieleni urządzonej w strefie zurbanizowanej zwartej,

- ochrona istniejących korytarzy ekologicznych i kształtowanie nowych powiązań pomiędzy terenami aktywnymi przyrodnie, w celu zapewnienia spójności systemu przyrodniczego miasta oraz umożliwienia migracji roślin, zwierząt i grzybów. Podstawowy system korytarzy ekologicznych stanowią doliny rzeczne,

- ochrona i kształtowanie systemu hydrologicznego miasta, w sposób zapewniający prawidłowy obieg wody w mieście,

- kształtowanie odpowiednich warunków dla podniesienia jakości powietrza i poprawy mikroklimatu miasta.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w *Studium* przyjęto m.in. strefy ochrony konserwatorskiej, które obejmują „obszary zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz zabytków wymienionych w gminnej ewidencji w postaci: układów urbanistycznych, układów ruralistycznych oraz miejsc koncentracji historycznych zespołów budowlanych oraz historycznych obiektów budowlanych”. W strefie B – „ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz zabytków i ich otoczenia” znajduje się cały obszar objęty projektem planu. Obszar ten został równocześnie wskazany jako „krajobraz charakterystyczny (dla miasta)”, czyli krajobraz o formach wyróżniających się przestrzennie i jednocześnie będący świadectwem historii i rozwoju Łodzi.

Wyznaczona została również strefa konserwatorskiej ochrony archeologicznej, obejmująca część omawianego obszaru leżącą po zachodniej stronie Alei Średnicowej i część po północnej stronie ulicy Biegunowej.

Zapisy i ustalenia *Studium*, odnoszące się do omawianego obszaru, są zgodne z przesądzeniami zawartymi we wcześniejszych dokumentach planistycznych i stanowią ich kontynuację. W poprzednim *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, zatwierdzonym Uchwałą Nr XCIX/1826/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 października 2010 r. (nieobowiązującym), analizowany obszar należał do strefy zurbanizowanej miasta. W strukturze funkcjonalnej miasta jego zdecydowana większość znalazła się w granicach terenów zieleni urządzonej z programem usługowym - ZP; pozostała, niewielką część stanowią tereny o przewadze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz jednorodzinnej – MW i MN:

ZP - tereny zieleni urządzonej z programem usługowym – obejmują tereny zieleni z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń sportowych, rekreacyjnych i dydaktycznych. Dopuszczalna jest lokalizacja obiektów obsługi związanych z funkcją podstawową;

MW - tereny o przewadze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – obejmują tereny zarówno o zabudowie zwartej, jak i w strukturach rozluźnionych – osiedlowych. Tereny te obejmują jednocześnie program usług podstawowych, lokalnych centrów terenów rekreacji, zieleni i sportu oraz obsługi komunikacyjnej. Inne elementy programu ogólnomiejskiego, jak działalność gospodarcza i usługowa, dopuszczane być mogą pod warunkiem, że nie powodują kolizji z funkcją podstawową;

MN - tereny o przewadze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – obejmują tereny zabudowy jednorodzinnej w różnych formach i intensywnościach, zarówno jako obiekty wolnostojące, bliźniacze, czy szeregowe. Tereny te, w zależności od wielkości, obejmują również program usług lokalnych w zakresie obsługi, czy rekreacji. Inne elementy programu, jak działalność gospodarcza, dopuszcza się pod warunkiem braku kolizji z funkcją podstawową.

Według ustaleń *Studium* z 2010 r. Park im. marsz. J. Piłsudskiego został zaliczony do podstawowego systemu obszarów przestrzeni publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim. W dokumencie tym określono obszary problemowe w strukturze przestrzennej miasta, na których użytkowanie i zagospodarowanie poszczególnych terenów, podlegając ustalonym standardom ogólnym, wymaga niezależnie dodatkowych działań planistycznych i realizacyjnych celem osiągnięcia zamierzonego celu. Do obszarów tych zaliczono m.in. obszar Zielonego Kręgu Tradycji i Kultury - łączący funkcje przyrodnicze z kulturowymi, limitujące strefę centralną miasta.

Koncepcja Zielonego Kręgu Tradycji i Kultury została wcześniej zawarta w *Planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* zatwierdzonym uchwałą Nr LVII/491/93 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 2 czerwca 1993 r. (nieobowiązującym). Idea „Zielonego kręgu” zakładała wyeksponowanie istniejących obiektów zabytkowych i terenów zieleni oraz ich wzajemne powiązanie. „Zielony krąg” obejmuje rejon ul. Piotrkowskiej oraz obiekty i tereny leżące wokół śródmieścia, tworząc formę przypominającą krąg. Wskazywano, iż uwzględnianie „zielonego kręgu” w dokumentach planistycznych pozwoliłoby na pełniejsze wykorzystanie i skuteczniejszą opiekę nad terenami zieleni, które - otaczając śródmieście - spełniają ważne funkcje ekologiczne i społeczne. Elementem centralnym spajającym ogniwa kręgu byłaby główna aleja, która stwarza szansę łatwego dostępu do poszczególnych jego fragmentów. Jednym z podstawowych elementów kompozycyjnych „zielonego przedpola” śródmieścia są obiekty zieleni miejskiej, a wśród nich tworzące zachodnią część kręgu: Park im. marsz. J. Piłsudskiego, wraz z Miejskim Ogrodem Zoologicznym i rezerwatem przyrody Polesie Konstancyńskie, oraz Ogród Botaniczny i dawny poligon Brus. W obecnie obowiązującym *Studium* nie ma już jednak odwołań do „Zielonego kręgu”.

W jeszcze wcześniejszym dokumencie - *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* z 2002 r. (nieobowiązującym) - analizowany obszar również znajdował się w strefie zurbanizowanej miasta - w północno-wschodniej części jednostki nr 19 Stare Złotno–Brus–Zdrowie (o łącznej powierzchni 1 179 ha) – stanowiącej obszar bardzo wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych, dla którego podstawowym celem polityki przestrzennej „powinno być zachowanie obszaru jako integralnego elementu systemu przyrodniczego miasta, zapewnienie ochrony indywidualnej walorów ekologicznych terenów otwartych oraz przywrócenie stanu względnej równowagi środowiska przyrodniczego i wysokiej jakości krajobrazu.” W dokumencie tym omawiany teren został wskazany do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego - jednego z siedmiu proponowanych na terenie miasta - jako formy ochrony przyrody obejmującej fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne (w późniejszych dokumentach i opracowaniach propozycja ta nie została jednak podtrzymana).

We wspomnianym wyżej *Planie zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi z 1993 r.* (który stracił ważność z dniem 31 grudnia 2003 r.) obszar objęty opracowaniem znajdował się w jednostkach planu: II i III, których generalne ustalenia dotyczyły zachowania terenów zieleni z przywróceniem ich pierwotnego układu, przekształceniem istniejącego zespołu zieleni wysokiej (wzdłuż ul. Krakowskiej) w park leśny, który powinien stanowić integralną część Parku im. marsz. J. Piłsudskiego.

Uwzględniając istniejące uwarunkowania fizjograficzne oraz stopień zainwestowania, a także uwarunkowania wynikające z potrzeb miasta i jego mieszkańców, przyjęty kierunek polityki przestrzennej w zakresie zagospodarowania analizowanego obszaru, wskazany w Studium (tak jak i we wcześniej obowiązujących dokumentach) należy uznać za uzasadniony i celowy. Analizowany obszar posiada warunki do uzupełnienia i kontynuacji zainwestowania o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, w oparciu o tereny zieleni urządzonej. Podczas realizacji nowych inwestycji na analizowanym terenie należy uwzględniać charakter tego terenu, a w szczególności wymogi ochrony rezerwatu przyrody oraz istniejącego drzewostanu Parku im. marsz. J. Piłsudskiego. Ograniczenia w swobodnym zagospodarowaniu tego obszaru wynikają z konieczności ochrony obiektów podlegających przepisom z zakresu ochrony zabytków (zabytkowy park) i ochrony przyrody (rezerwat przyrody, pomniki przyrody, ogród zoologiczny).

Analizowany obszar sąsiaduje od strony południowo-zachodniej z obszarami objętymi obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Konstytucyjnej, Krzemienieckiej, Retkińskiej i Janusza Kusocińskiego, przyjętym uchwałą Nr XLVIII/1225/17 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 10 maja 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 31 maja 2017 r., poz. 2690)

Z omawianym obszarem sąsiadują wyznaczone w planie tereny o przeznaczeniu:

- 1KDZ – droga publiczna - ulica z torowiskiem tramwajowym wraz z obiektami i urządzeniami związanymi z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego; przeznaczeniem uzupełniającym są sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem stacji transformatorowych nadziemnych, zieleń, wiaty przystankowe dla komunikacji zbiorowej, kioski zespolone z wiatami przystankowymi, drogi rowerowe (ul. Krzemieniecka wraz ze skrzyżowaniem z ul. Konstytucyjną),

- 1ZP - teren zieleni urządzonej publicznej; przeznaczeniem uzupełniającym są: tereny zabudowy usługowej w postaci usług sportu i rekreacji, kultury, gastronomii oraz handlu o powierzchni sprzedaży do 50 m² oraz związanej z obsługą ruchu turystycznego, w tym z funkcjonowaniem ogrodu botanicznego, tymczasowe obiekty usługowo-handlowe, parkingi powierzchniowe, drogi rowerowe, tereny urządzeń sportowych, rekreacyjnych, dydaktycznych oraz służących kulturze lub rozrywce, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem stacji transformatorowych nadziemnych, infrastruktura związana z prowadzeniem ruchu tramwajowego,

- 3ZP - teren zieleni urządzonej publicznej, w tym ogród botaniczny, obiekty budowlane i urządzenia związane z działalnością ogrodu botanicznego; przeznaczeniem uzupełniającym są: tereny urządzeń sportowych, rekreacyjnych, dydaktycznych oraz służących kulturze lub rozrywce, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem stacji

transformatorowych nadziemnych, tymczasowe obiekty usługowo-handlowe, parkingi powierzchniowe, drogi rowerowe;

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Łódki, położonej w rejonie ulicy Konstantynowskiej, przyjętym uchwałą Nr LVII/1721/22 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 marca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 11 kwietnia 2022 r., poz. 1954)

Z omawianym obszarem sąsiadują wyznaczone w planie tereny o przeznaczeniu:

- 1KDZ+T – droga publiczna - ulica z torowiskiem tramwajowym – klasy zbiorczej wraz z obiektami i urządzeniami związanymi z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, zieleń, infrastruktura techniczna, stanowiska postojowe dla samochodów i rowerów, wiaty przystankowe dla komunikacji zbiorowej,

- 1.WS – wody powierzchniowe rzeki Łódki wraz z urządzeniami wodnymi; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe oraz infrastruktura techniczna

- 3.U/M – zabudowa usługowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niskiej intensywności oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna.

Dla pozostałych terenów otaczających obszar nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale dla części z nich plany są sporządzane.

W początkowej fazie prac nad projektem planu powstało „*Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstantynowskiej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej i dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic Krzemienieckiej i Konstantynowskiej oraz alei Unii Lubelskiej*” (Łódź, marzec 2020 r).

Opracowanie to zawiera charakterystykę stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem ich wzajemnych powiązań. Określa m.in. ekofizjograficzne uwarunkowania dla planowania przestrzennego oraz wnioski i zalecenia do sporządzanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zapisy opracowania podkreślają, iż miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, na potrzeby których sporządzono opracowanie ekofizjograficzne (łącznie obejmujące cały Park im. Marsz. J. Piłsudskiego), powinny określać zasady zagospodarowania poszczególnych terenów, z pełnym uwzględnieniem walorów przyrodniczych tego terenu oraz funkcji, jaką pełni on w strukturze (przyrodniczej, kulturowej, historycznej i rekreacyjno-sportowej) miasta. Zasady zagospodarowania powinny w szczególności sposób uwzględniać, podkreślać i chronić wyjątkowe walory przyrodnicze Parku im. marsz. J. Piłsudskiego - wraz z rezerwatem przyrody „Polesie Konstantynowskie”, pomnikami przyrody i cennymi siedliskami przyrodniczymi - oraz określać możliwości dalszego rozwoju tych terenów. Park odgrywa znaczącą rolę, jako jeden z głównych elementów zasilających w systemie przyrodniczym miasta.

Wskazano, że w planie należy uwzględnić fakt wpisu obszarowego dla Parku im. marsz. J. Piłsudskiego, uznającego go za obiekt zabytkowy, który podlega przepisom

ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, jak też uwzględnić obecność w jego granicach rezerwatu przyrody oraz sąsiedztwo Ogrodu Botanicznego, a także innych nieodległych terenów zieleni miejskiej, dla których ustalenia planu powinny gwarantować ochronę walorów krajobrazowych i biocenotycznych.

Ustalenia projektu planu respektują wytyczne opracowania ekofizjograficznego w zakresie ograniczeń i możliwości zagospodarowania obszaru wynikających z potrzeby ochrony zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz historycznych obszaru.

4. Analiza istniejącego stanu środowiska, potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Podział fizycznogeograficzny

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną przyjętą przez Kondrackiego (1998) część obszaru Łodzi obejmująca analizowany teren znajduje się w zasięgu mezoregionu Wysoczyzna Łaska, należącego do makroregionu Nizina Południow Wielkopolska, podprowincji Nizin Środkowopolskich, prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego.

Zgodnie z podziałem na regiony geomorfologiczne środkowej Polski wg S. Gilewskiej (1991) analizowany obszar znajduje się w obrębie podprowincji Niziny Środkowopolskie (AV), makroregionie Nizina Południow Wielkopolska (AV.a) oraz mezoregionie Wysoczyzna Łaska (AV.a8).

Według podziału Łodzi na jednostki geomorfologiczne J. Goździka i J. Wieczorkowskiej (Atlas Miasta Łodzi, 2002) dokonanego w oparciu o zbliżone cechy morfologiczne, budowę wewnętrzną i genezę form, obszar opracowania zawiera się w obrębie Równiny Łódzkiej i Doliny Łódki.

Rzeźba terenu

Obszar objęty planem stanowi podnóże tzw. Wysoczyzny Łaskiej. Jego rzeźba ukształtowana została pod wpływem działalności lądolodu oraz przemodelowana w warunkach peryglacjalnych i holocenijskich. Decydujący wpływ na kształtowanie rzeźby miał lądolód zlodowacenia środkowopolskiego stadiału mazowiecko-podlaskiego (Warty).

Rzeźba obszaru Łodzi została utworzona w głównej mierze przez zlodowacenie środkowopolskie, a następnie przekształcona w zmiennych warunkach klimatycznych okresów: międzylodowego, peryglacjalnego oraz współczesnego.

Do form pochodzenia lodowcowego należy gliniasta wysoczyzna morenowa, która zajmuje większość wschodnich rejonów analizowanego obszaru (z wyjątkiem obniżenia z ciągiem stawów). Rzeźbę omawianego obszaru urozmaicają wcinające się w tę formę doliny rzeczne: Łódki, wraz z jej niedużym lewym dopływem, i Bałutki. Efektem denudacji są również stoki. Pod koniec plejstocenu i w holocenie tworzyły się formy pochodzenia rzeczno - dna dolin rzecznych Łódki i Bałutki. Rzeki wcinały się w starsze dna dolin, tworząc tarasy akumulacyjne.

Analizowany obszar jest nachylony w kierunku zachodnim, gdzie w dolinie rzeki Łódki (miejsce przepływu rzeki pod ul. Konstantynowską) występują najniższe wartości wysokości bezwzględnych – ok. 186,5 m n.p.m. Najwyżej położony obszar – 189 m n.p.m. znajduje się we wschodniej części parku, przy zbiegu ul. Konstantynowskiej i al. Unii Lubelskiej. Spadki terenu są na ogół niewielkie i wynoszą 0 - 1°, a nieco więcej tylko na stokach dolin rzecznych.

Rzeźba terenu nie jest urozmaicona i nie stwarza ograniczeń dla posadowienia zabudowy i realizacji obiektów liniowych infrastruktury technicznej. Wspomniane wyżej niewielkie

spadki terenu, umożliwiają kształtowanie zabudowy w dowolny sposób. Zarówno długość projektowanego budynku i jego usytuowanie względem poziomu mogą być teoretycznie swobodnie określone. Ze względów przyrodniczych i krajobrazowych obszary dolinne powinny być jednak chronione przed zabudową.

Utwory geologiczne, gleby i grunty

Analizowany obszar położony jest na terenie niecki łódzkiej, stanowiącej fragment jednej z dwóch głównych jednostek tektonicznych Polski: niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej. Niecka łódzka wypełniona jest grubą serią osadów górnej kredy.

Powierzchniową warstwę obszaru tworzą różnowiekowe osady czwartorzędowe. W dolinach rzek Łódki i jej dopływu oraz Bałutki występują holocenijskie piaski rzeczne, a miejscami także torfy. Pozostała część obszaru zbudowana jest z plejstocenijskich piasków wodnolodowcowych oraz glin zwałowych.

Obszar objęty opracowaniem, ze względu na swoje położenie w strefie zurbanizowanej miasta, został w znacznym stopniu przekształcony. Pierwotnie teren ten zajmowany był przez Puszcę Łódzką, która w większości została wycięta z powodu rozwoju miasta. Znaczna część analizowanego obszaru została ponownie zadrzewiona i zagospodarowana. Przekształceniu uległa również przypowierzchniowa budowa geologiczna. Część gruntów na analizowanym obszarze to grunty antropogeniczne, które znajdują się na terenach zabudowanych, gdzie miąższość materiału nadsypanego może stanowić do 2 m.

Skalami macierzystymi gleb obszaru opracowania są czwartorzędowe utwory polodowcowe. Zależnie od rzeźby, budowy geologicznej i stosunków wodnych wytwarzają się określone typy gleb – na omawianym obszarze występują gleby rdzawe (Atlas miasta Łodzi).

Głębokość przemarzania gruntów na obszarze Łodzi wynosi 1,00 m (strefa tej wartości obejmuje Polskę środkową i wschodnią).

W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe

Obszar objęty opracowaniem leży w dorzeczu Odry, w zlewni Neru. Odwadniany jest przez dwa przepływające przez niego cieki – Łódkę i Bałutkę. Na południe od obszaru przebiega dział wodny IV rzędu pomiędzy zlewniami rzeki Łódki i rzeki Jasień., a na zachód - dział wodny IV rzędu pomiędzy zlewniami rzeki Łódki i rzeki Jasieniec.

Rzeka Łódka jest prawym dopływem Neru o powierzchni zlewni liczącej 45 km² i długości koryta 15,6 km. Swój początek bierze od przepustu pod ulicą Zjazdową, a jej koryto jest częściowo skanalizowane. Niegdyś na terenie parku Łódka przyjmowała lewy dopływ, po którym dzisiaj pozostał jedynie czytelny w terenie zarys doliny, z ciągiem stawów – obecnie sztucznie zasilanych. Bałutka jest prawym dopływem Łódki o korycie liczącym 7,5 km długości i powierzchni zlewni ok. 9 km². Jest uregulowana na całej długości, a w górnym odcinku ujęta w kanał. Oba cieki mają koryta umocnione betonem.

Aktualny przepływ i reżim wodny tych rzek kształtowany jest głównie przez wody opadowe i roztopowe, dostające się do nich siecią kanałów deszczowych i przelewów burzowych oraz przez nielegalne zrzuty zanieczyszczeń. Obieg wody jest tu silnie zaburzony - przekształceniu uległy wspomniany reżim zasilania cieku oraz warunki retencji wód (retencji powierzchniowej i retencji gleby), zaś poziom wód gruntowych uległ obniżeniu. Uszczelnienie

powierzchni terenu istotnie przyspieszyło procesy formowania się spływu powierzchniowego oraz doprowadziło do zmniejszenia infiltracji.

Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP. Omawiany obszar położony jest w zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): RW600017183232 - Łódka. Podstawą oceny tej JCWP były badania prowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym monitoringu wód powierzchniowych „Łódka” (ul. Łaska, Konstancin Łódzki - a więc w znacznej odległości od omawianego obszaru).

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu jakości wód powierzchniowych fizykochemiczny stan wód JWCP „Łódka” oceniano jako dobry, podobnie jak elementy hydromorfologiczne, jednak stan/potencjał ekologiczny JCWP „Łódka” corocznie określano jako zły - co wiąże się z jej zanieczyszczeniem biologicznym. Również stan całej JCWP niezmiennie określany jest jako zły. Na jakość omawianych jednolitych części wód niewątpliwie wpływa sposób użytkowania i zagospodarowania terenów, przez które przepływa rzeka.

Tabela 1 Ocena jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, badanych w latach 2011-2016 i 2017 (wg. Raportów o stanie środowiska w województwie łódzkim 2016 i 2017, BMS Łódź 2017, 2018)

nazwa i kod JCWP	nazwa punktu pomiarowego	klasa el. biologicznych	klasa el. hydromorfologicznych	klasa el. fiz.-chem.	stan / / potencjał ekologiczny	stan JCWP	ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
Łódka RW600017183232	Łódka - Konstancin Łódzki, ul. Łaska	V	II	II	Potencjał ZŁY (JCWP silnie zmieniona)	ZŁY (bez zmian w okresie 2010 - 2017	niezagrożona

gdzie: II – stan/potencjał dobry; V – stan/potencjał zły

Zanieczyszczenie wód rzeki Łódki wynika głównie z tego, iż prowadzi ona swe wody przez zanieczyszczone tereny zurbanizowane. Poza tym w korycie znajdują się wyloty szeregu kolektorów i kanałów ściekowych. Istotnym problemem jest również obecność przelewów burzowych, służących do odprowadzania w czasie nawalnych deszczy nadmiaru mieszaniny ścieków deszczowych i sanitarnych bezpośrednio do rzeki.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oparte na wartościach granicznych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych, odpowiadających dobremu stanowi wód. Dla JCWP „Łódka” ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych zostało ocenione jako niezagrożone. Mając jednak na względzie potrzebę osiągnięcia dobrego stanu jej wód, należy monitorować formy działalności człowieka o największym wpływie na zasoby i jakość wód tej rzeki (np. sposób postępowania ze ściekami, odpadami, źródła poboru wód).

W obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, w ramach ochrony podsystemu hydrologicznego, zakłada się m.in. ochronę obniżen dolinnych oraz ograniczenie uszczelnienia powierzchni w górnych częściach dorzeczy, poprawę jakości wód powierzchniowych, wprowadzenie zasad zagospodarowania wód opadowych na gruncie, odprowadzenie infiltracyjne wód opadowych do gruntu lub zastosowanie innych metod pozwalających na poprawę bilansu wodnego. Ponadto wskazuje się, aby tereny przylegające bezpośrednio do wyznaczonych dolin nie podlegały intensywnym procesom inwestycyjnym (powinny być wykorzystywane głównie jako strefa rozwoju funkcji rekreacyjnych), a w uzasadnionych przypadkach powinny również podlegać całkowitemu wykluczeniu możliwości zabudowy. Do głównych zagrożeń wód powierzchniowych na omawianym obszarze można zaliczyć spływ powierzchniowy z terenów o nieprzepuszczalnym podłożu – parkingów oraz dróg.

Zlewnia rzek Łódki i Bałutki, na analizowanym obszarze, a przede wszystkim na terenach przyległych do ich wyższych odcinków, charakteryzuje się wysokim stopniem zurbanizowania (duże powierzchnie sztuczne nieprzepuszczalne i skanalizowanie terenu). Po gwałtownych bądź długotrwałych opadach wody opadowe, spływające po powierzchni terenu i za pośrednictwem kanalizacji do koryta cieków, powodują szybki wzrost przepływów maksymalnych. Skutkuje to występowaniem lokalnych podtopień (miejsc zalewowych), a na omawianym obszarze terenami narażonymi na takie niebezpieczeństwo jest przede wszystkim dolina Łódki, ale również tereny przy al. Unii Lubelskiej. Zachodnia część obszaru zlokalizowana w dolinie Łódki i Bałutki, została uznana przez MCE PAN (Międzynarodowe Centrum Ekologii Polskiej Akademii Nauk) za tereny zagrożone zalaniem wodami rzek (zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%). Na mapach zagrożenia powodziowego w granicach obszaru nie wyznaczono jednak obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (1% - raz na 100 lat), ale dla samej rzeki Łódki wskazano prawdopodobieństwo powodzi: niskie (0,2% - raz na 500 lat), średnie (1% - raz na 100 lat) i wysokie (10% - raz na 10 lat).

Wody podziemne i gruntowe

Warunki hydrogeologiczne zachodniej części Łodzi, w tym obszarze objętego opracowaniem planu, przedstawia *Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000 Arkusz Łódź-Zachód (627)* wraz z objaśnieniami do mapy, opracowana przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2002 r.

Według podziału na jednostki hydrogeologiczne dokonanego w ww. opracowaniu, analizowany obszar znajduje się w zasięgu trzech jednostek (przy ich granicach):

- w jednostce zasadniczej „3”, w jednostce 5 Q/bcCr3II/Cr1 (większość obszaru – część północna, środkowa i wschodnia); główny użytkowy górnokredowy poziom wodonośny występuje na głębokości ponad 50 m, jego średnia miąższość wynosi 85 m. Średnia wodoprzewodność wynosi $510 \text{ m}^2/24\text{h}$, wydajność potencjalna od 70 do ponad $120 \text{ m}^2/\text{h}$, natomiast moduł zasobów odnawialnych $170 \text{ m}^3/24\text{h}\cdot\text{km}^2$, a dyspozycyjnych $102 \text{ m}^3/24\text{h}\cdot\text{km}^2$. Podrzędne użytkowe poziomy wodonośne tworzą utwory czwartorzędowe i kredy dolnej Q/cbCr3I/Cr1;

- w jednostce zasadniczej „1”, w jednostce 3 Q/cbCr3II (zachodni skraj obszaru); górnokredowy poziom wodonośny jest tutaj głównym poziomem użytkowym. Zalega na głębokości ponad 50 m, a jego średnia miąższość wynosi 100 m. Przewodność osiąga wartość $400 \text{ m}^2/24\text{h}$, wydajność potencjalna kształtuje się w przedziale od $70 \text{ m}^3/\text{h}$ do powyżej

120 m³/h, moduł zasobów odnawialnych i dyspozycyjnych wynosi odpowiednio 159 m³/24h km² i 104 m³/24h*km²;

- w jednostce zasadniczej „9”, w jednostce 2b Cr3II (niewielki fragment przy południowej granicy obszaru); jednostkę charakteryzuje obecność tylko jednego głównego użytkowego poziomu wodonośnego, zbudowanego z utworów kredy górnej. Strop poziomu występuje na głębokości powyżej 80 m, miąższość wodonośca to ponad 80 m. Średnia wodoprzewodność wynosi 450 m²/24h, wydajność potencjalna od 10 do powyżej 120 m²/h, natomiast moduł zasobów odnawialnych 256 m³/24h*km², a dyspozycyjnych 166 m³/24h*km².

Większość obszaru Łodzi, w tym analizowany obszar, położone są w granicach dolnokredowego zbiornika wód w ośrodku szczelinowo – porowym – Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (zwanego dalej GZWP) Nr 401 Niecka Łódzka. Jest to jeden ze 180 GZWP wydzielonych na terenie Polski w latach 1986 – 1989 przez zespół hydrogeologów pod kierownictwem Antoniego S. Kleczkowskiego. Jego powierzchnia po weryfikacji wynosi 1759,2 km² i jest o 142,8 km² mniejsza od ustalonej wstępnie przez A.S. Kleczkowskiego. Obszar zbiornika w całości zlokalizowany jest na terenie województwa łódzkiego – obejmuje m.in. całą zachodnią i centralną część Łodzi, około 83% jej powierzchni. Główny poziom zbiornika tworzą piaski, żwiry i słabo związane piaskowce kredy dolnej – dolnokredowy poziom zbiornikowy ma duże znaczenie jako dodatkowe źródło dla zaopatrzenia ludności w wodę, szczególnie w rejonie intensywnie eksploatowanym jakim jest Łódź. Ustalona w modelu matematycznym wielkość zasobów dyspozycyjnych poziomu zbiornikowego wynosi około 97200 m³/d przy module zasobowym 55,4 m³/d*km². Wartość ta stanowi około 52% wielkości zasobów odnawialnych w warunkach hydrodynamicznych według stanu na 2012 rok. Zasoby dyspozycyjne wszystkich poziomów wodonośnych w granicach zbiornika są szacowane na około 328 800 m³/d (tj. około 187,3 m³/d*km²). Pobór wód podziemnych z poziomu zbiornikowego wynosi łącznie około 34776 m³/d, co stanowi około 36% wielkości jego zasobów dyspozycyjnych. Obszary ochronne wyznaczone według kryterium 25-letniego czasu dopływu wody do granic zbiornika zajmują łącznie około 15% powierzchni całego GZWP – pozostały obszar zbiornika cechuje się bardzo dobrymi warunkami naturalnymi ochrony i nie wymaga ustanawiania obszaru ochronnego, ani wprowadzania szczególnych ograniczeń w użytkowaniu terenów. Żaden z pięciu zaproponowanych obszarów ochronnych nie obejmuje omawianego obszaru.

Główne użytkowe piętro wodonośne na analizowanym obszarze to piętro czwartorzędowe, kredy górnej, o zasobach dyspozycyjnych jednostkowych szacowanych na 104 – 159 m³/24H*km².

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu JCWPd: PLGW600072 (wcześniej oznaczonej jako GW650079). W części miasta, znajdującej się w zasięgu tej jednostki, pomiary prowadzone przez WIOŚ w Łodzi w ramach monitoringu badania jakości wód podziemnych były wykonywane ostatnio w roku 2017. Punkty badawcze obejmowały kredowe piętro wodonośne i tylko w jednym przypadku czwartorzędowe. Z ośmiu punktów

¹ Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000 Arkusz Łódź-Zachód (627) wraz z objaśnieniami do mapy, opracowana przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2002 r.

badawczych w dwóch stwierdzono I klasę czystości, w trzech II klasę i w trzech III klasę, przy czym w tym ostatnim przypadku wskaźnikiem decydującym o klasie była temperatura.

Wszystkie jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmujące obszar miasta Łodzi zostały zidentyfikowane jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, a celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych. Według informacji zawartych w Programie wodno-środowiskowym kraju, jako dobry został oceniony zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny wód, a w konsekwencji status całych JCWPd.

Wpływ na pogorszenie się stanu wód podziemnych mogą mieć obiekty znajdujące się w sąsiedztwie obszaru, np. takie jak stacje benzynowe - w przypadku rozszczelnienia podziemnych zbiorników mogłyby dojść do zanieczyszczenia wód i gleb produktami ropopochodnymi. Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych stanowi również teren cementarza, zlokalizowanego pomiędzy ulicami: Solec, Wieczność i Siewną.

Według danych z 2000 r. (brak nowszych), badany obszar znajdował się w zasięgu łódzkiego górnokredowego i na granicy dolnokredowego leja depresyjnego, wywołanego eksploatacją wód podziemnych.

Na obszarze objętym opracowaniem nie zostały ustanowione strefy ochronne ujęć wód, ani obszary ochronne zbiorników wód podziemnych, o jakich mowa w art. 95 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*. Znajduje się tam kilka ujęć wód podziemnych. Ich orientacyjna lokalizacja (wg portalu Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego) została przedstawiona jako oznaczenie informacyjne na rysunku projektu planu.

Zieleń i walory krajobrazowe

Obszar objęty projektem planu, ze względu na swoje położenie w zurbanizowanej strefie miasta, charakteryzuje się występowaniem przekształconej szaty roślinnej, podobnie jak pozostałych komponentów środowiska. Działalność człowieka doprowadziła do przekształcenia naturalnych siedlisk i zastąpienia większości pierwotnych zbiorowisk roślinnych sztucznie utworzonymi oraz uproszczenia składu florystycznego pozostałych zespołów roślinnych.

Według *Atlasu Miasta Łodzi z 2002 r.* rejon miasta, obejmujący obszar opracowania, pod względem liczebności gatunków roślin zielnych charakteryzuje się wysokim (najwyższym w skali miasta) bogactwem florystycznym, tzn. że występuje powyżej 250 gatunków/km². Według ekspertyzy walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku (2011 r.) na obszarze parku odnotowanych zostało 561 taksonów roślin naczyniowych; w tym 228 taksonów drzew i krzewów oraz 333 gatunki roślin zielnych.

Do początków XX w. obszar ten zajmowany był przez dawną Puszcę Łódzką, której pozostałości - lasy o charakterze naturalnym i półnaturalnym - zachowały się w północno-zachodniej i zachodniej części obszaru objętego projektem planu. Roślinność rzeczywistą na pozostałej części obszaru stanowi roślinność kultywowana oraz ruderalna (zasiedlająca podłoże zmienione przez człowieka w środowisku miejskim).

Aktualną potencjalną roślinnością naturalną, czyli taką, która rozwinęłaby się w obecnych warunkach środowiska po ustaniu ingerencji człowieka, są zbiorowiska leśne: na przeważającej powierzchni omawianego obszaru – eutroficzny las jodłowy *Galio-Abietenion* w kompleksie z wilgotnym grądem lub kwaśną buczyną, w północno-zachodniej części terenu (w dolinach rzek) – łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* z fragmentami łągu wiązowo-jesionowego

Ficario-Ulmetum minoris i zbiorowiskami źródliskowymi, a na zachodnich obrzeżach obszaru – grąd subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum* odm. małopolska podzespół wilgotny typowy seria troficzna uboga i bogata (*Atlas miasta Łodzi*, 2002).

Zdecydowaną większość analizowanego terenu zajmuje teren zieleni: północna część Parku im. marsz. J. Piłsudskiego. Pozostała część parku, wraz z Miejskim Ogrodem Zoologicznym, Rezerwatem przyrody „Polesie Konstanyńskie” i Aquaparkiem „Fala”, położona jest po południowej stronie ulicy Konstanyńskiej.

Niewielki udział na omawianym obszarze (tak ilościowo, jak i pod względem walorów dendrologicznych) ma zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej i usługowej, zajmującej znikome powierzchnie. W porównaniu do większości ulic miejskich zwraca natomiast uwagę znaczna ilość drzew rosnących w pasach drogowych, co zawdzięczamy łącznemu zaplanowaniu i realizacji parku oraz układu komunikacyjnego wokół niego.

Na obszarze Parku znajdują się szczególnie cenne pod względem przyrodniczym drzewa (pojedyncze lub grupy – aleje), objęte ochroną jako pomniki przyrody – na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Większość z nich rośnie w objętej omawianym projektem planu północnej części Parku im. marsz. J. Piłsudskiego. Najliczniej reprezentowane są klony srebrzyste: aleja stanowiąca fragment alei Zdrowie (37 szt.) i grupa po zachodniej stronie tej alei (14 szt.) oraz dwa pojedyncze okazy. Pozostałe pomniki w tej części Parku to: dwa okazy dębu szypułkowego i dwa – buka pospolitego oraz po jednym – lipy drobnolistnej, dębu czerwonego, brzozy brodawkowatej, kasztanowca białego i skrzydłorzecha kaukaskiego. W południowej części Parku rosną uznane za pomniki przyrody dwa dęby szypułkowe, a na terenie rezerwatu: dąb szypułkowy i olsza czarna. Ponadto, w sąsiedztwie Parku znajduje się uznana za pomnik przyrody aleja lipowa, której przeważająca część usytuowana jest na terenie Ogrodu Botanicznego, a niewielki, skrajny, fragment w pasie drogowym ul. Krzemienieckiej.

Park im. marsz. J. Piłsudskiego

Część leśna parku położona jest w dolinie dwóch rzek: Bałutki i Łódki, obecnie uregulowanych. Utrzymuje charakter lasu półnaturalnego, z przebiegającymi swobodnie ścieżkami o nawierzchni ziemnej. Atrakcyjność terenu podnoszą niewielkie stawy (w ostatnich latach jednak przeważnie pozbawione wody). Bogatą szatę roślinną stanowią gatunki zarówno rodzime, jak i introdukowane. W północnej części oraz wzdłuż koryta obu rzek występują stanowiska bardziej wilgotne niż w części południowej. Podstawowymi gatunkami drzewostanu są tu: olcha czarna, jesion, grab pospolity, a także klony (zwyczajny i jawor) oraz dęby (szypułkowy i bezszypułkowy). W domieszce występują gatunki zarówno rodzime, jak i obcego pochodzenia: dąb czerwony, klon srebrzysty, polny i jesionolistny, modrzew europejski, topola osika i czarna, lipa drobnolistna. Ponadto spotykamy pojedyncze okazy sosny pospolitej i czarnej, świerka pospolitego, brzozy, wiązu, kasztanowca białego i robinii akacyjowej. Gęste podszycie tworzą: jarzab pospolity, czeremcha, głóg, bez czarny, leszczyna pospolita i śliwa (ałyca). W runie występują m.in.: bluszcz pospolity, ziarnopłon wiosenny, zawilec gajowy oraz jasnota plamista. Leśny charakter posiada także większość terenów usytuowanych na obrzeżach parku, stanowiąc tym samym strefę izolacyjną dla jego centralnych części.

Część parkowa (urządzona), rozciągająca się od Alei Zdrowie i Alei Średnicowej (al. Leśnej) do al. Unii Lubelskiej, zachowała się w stanie niewiele odbiegającym

od pierwotnego – tak pod względem układu przestrzennego jak i tworzywa roślinnego (z uwzględnieniem naturalnych zmian spowodowanych wpływem czasu). Główny skład gatunkowy drzewostanu tworzy brzoza brodawkowata, świerk pospolity, topola, grab oraz klony - zwyczajny i jawor. W domieszce przeważają gatunki rodzime: świerk kłujący, olcha czarna, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, modrzew europejski, jesion, wierzba biała, wiąz szypułkowy, klon polny, buk pospolity i sosna pospolita. Występują również gatunki obcego pochodzenia, takie jak dąb czerwony, robinia akacjowa, wierzba płacząca, klon jesionolistny i srebrzysty, sosna czarna oraz kasztanowiec biały. Znaczący udział ma jesion pensylwański, którym obsadzone zostały główne aleje parkowe. Gęste i różnorodne podszycie stanowią zarówno gatunki rodzime i ich ozdobne odmiany, jak i gatunki obcego pochodzenia, m.in. żywotnik zachodni, jaśminowiec wonny, porzeczkę alpejską, jałowiec, leszczyna pospolita, bez, czeremcha, śliwa, karagana, czereśnia, berberys, suchodrzew tatarski, jarząb pospolity i szwedzki, dereń biały, róża, tawuła, kosodrzewina, kalina.

Po południowej stronie ul. Konstytucyjnej (poza obszarem objętym omawianym projektem planu) znajduje się pozostała część Parku, której jednym z ciekawszych fragmentów jest tzw. Ogród Dendrologiczny, założony w latach 30. XX w. przez ogrodnika miejskiego, Stefana Rogowicza (którego pamięci poświęcona jest tablica na umieszczonym tu głazie). Znajduje się tam wiele ciekawych i rzadkich gatunków i odmian drzew, m.in. świerk Brewera, świerk pospolity w odmianie węzowej, olcha czarna w odmianie strzępolistej, buk pospolity oraz w odmianie czerwonolistej, lipa drobnolistna, cis pospolity, świerk kłujący oraz gatunki obcego pochodzenia, m.in. tulipanowiec amerykański, platan klonolistny, żywotnik zachodni, gledicja trójcieniowa, cyprysik groszkowy, a także uznana za pomnik przyrody lipa drobnolistna oraz okaz buka pospolitego o rozmiarach pomnikowych (obwód 360 cm). Bardzo dobrze zachowany regularny układ ścieżek oraz cenne okazy drzew, a także ekspozycja od strony ul. Konstytucyjnej oraz powiązania kompozycyjne z węzłami kompozycyjnymi parku nadają temu obszarowi najwyższe wartości historyczne.

Zauważyć należy, iż większa część parku zajmowana jest przez pospolite gatunki, takie jak: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, grab, olsza czarna. Główne aleje parku wysadzone są jesionem pensylwańskim, lipami krymskimi, topolą chińską, brzozą brodawkowatą, modrzewiem europejskim i klonem srebrzystym. Inne rzadsze okazy to np.: bożodrzew, brzoza papierowa, świdośliwa jajowata, platan klonolistny, jarząb szwedzki, grochodrzew Różyńskiego, jabłonie ozdobne, skrzydłorzech jesionolistny, lipa gwiazdzista, grójecznik japoński, leszczyna turecka, dąb czerwony. Część ze zgromadzonych okazów jest pozostałością po dawnych szkółkach miejskich. Na terenie parku można też znaleźć typową roślinę runa leśnego - zawilca gajowego.

Park im. marsz J. Piłsudskiego wyróżnia się wyjątkowymi walorami krajobrazowymi, wynikającymi z rozległości zajmowanej powierzchni, co umożliwiło zaprojektowanie i urządzenie części o zróżnicowanym charakterze, przy zachowaniu fragmentów pierwotnej szaty roślinnej i ukształtowania terenu dolin rzecznych. Na atrakcyjność terenu znacząco wpływa również obecność wody – układu naturalistycznych (choć obecnie sztucznie zasilanych) stawów, rozciągających się przez całą szerokość parku – od alei Unii Lubelskiej do alei Zdrowie.

Fauna

Znaczny obszar pokryty zielenią, głównie o charakterze parkowym, a także lasem, wpływa na stosunkowo dużą liczbę zwierząt żyjących na tym terenie. Występuje tam cała gama ssaków, ptaków oraz bezkręgowców związanych z terenami zadrzewionymi i dolinami rzecznyymi. Z gatunków rzadkich i zagrożonych (*Atlas miasta Łodzi*, 2002) można wyróżnić następujące:

- wśród owadów – mierzwica *Spilomyia diophtalma*, klecanka *Polistes nimpha*, kózka *Rhamnusium bicolor*, kraśnik sześcioplamek *Zygaena filipendulae*,
- wśród ptaków – kruk, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, puszczyk,
- wśród ssaków – mysz leśna, mysz polna, jeż wschodni, wiewiórka, a także nietoperze - nocek rudy i nocek duży.

Największą różnorodność wśród zwierząt można spotkać w granicach rezerwatu przyrody „Polesie Konstantynowskie”, zajmującego południową część Parku (poza obszarem opracowania omawianego planu). Wynika to z braku ingerencji człowieka w życie biologiczne, przez co przyroda samoczynnie reguluje wszelkie procesy. Obiekt nie jest udostępniony dla zwiedzających, dzięki czemu spacerowicze nie płoszą zwierząt. Duże znaczenie ma też fakt pozostawiania opadłych liści oraz powalonych czy martwych drzew, co przyciąga gatunki fauny próchnożernej.

Omawiając różnorodność fauny na obszarze opracowania należy uwzględnić również sąsiedztwo Miejskiego Ogrodu Zoologicznego, chociaż żyjące w nim zwierzęta nie mają możliwości przedostania się do środowiska zewnętrznego.

Awifauna

Park im. J. Piłsudskiego jest jedną z najważniejszych ostoi awifauny w Łodzi. Obszar ten stanowi także ważną bazę pokarmową dla licznych ptaków zalatujących z centrum miasta lub lęgących się na jego obrzeżu. Według ekspertyzy walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku (2011 r.) na obszarze parku wykazano gnieźdzenie się 61 gatunków ptaków (50% wszystkich gatunków ptaków lęgowych stwierdzonych w Łodzi), z czego 57 objętych jest w Polsce ochroną gatunkową, w tym 55 ochroną całkowitą i 2 ochroną częściową. Cztery gatunki podlegają prawu łowieckiemu. Siedem gatunków ptaków tu gniazdujących objętych jest Dyrektywą Rady EWG o ochronie dziko żyjących ptaków zwaną potocznie Dyrektywą Ptasia (DP).

Park ten należy do jednego z siedmiu najcenniejszych obszarów ornitologicznych na terenie administracyjnym Łodzi. Duże bogactwo gatunkowe ptaków związane jest tu z wysoką różnorodnością i mozaikowością biotopów. Wiele ze stwierdzonych w parku gatunków uważa się za tzw. gatunki kluczowe, które służą do waloryzacji przyrodniczej terenów miejskich. Ich lista oparta jest na ustaleniach międzynarodowych organizacji ochrony przyrody, takich jak International Union for the Conservation of Nature (IUCN) i BirdLife International. Należą tu także gatunki z listy SPEC (Species of European Conservation Concern), gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE (DP), gatunki z Polskiej czerwonej księgi zwierząt oraz uznane za bardzo rzadkie w Polskim Atlasie Ornitologicznym.

Wśród ptaków parku im. J. Piłsudskiego na szczególną uwagę zasługują:

1. Dzięcioł czarny – DP, gatunek związany ze starodrzewiami.
2. Dzięcioł średni – DP, gatunek związany ze starymi lasami liściastymi i mieszanymi z udziałem dębu.

3. Dzięciół zielony – gatunek z listy SPEC, związany ze starymi i luźnymi zadrzewieniami złożonymi z gatunków liściastych.

4. Raniuszek – gatunek z listy SPEC, związany z prześwietlonymi drzewostanami liściastymi i mieszanymi z bujnym podszytem; obok Lasu Łagiewnickiego jest to jedyne miejsce jego gniazdowania w Łodzi.

5. Pleszka – gatunek z listy SPEC, preferuje mozaikę niskiej zabudowy, polan oraz zieleni wysokiej, szczególnie ze starszym przerzedzonym drzewostanem.

Do największych zagrożeń ornitofauny parku należy coraz silniejsza penetracja ludzka omawianego obszaru. Z tego powodu wiele gatunków wykazuje w pobliżu ZOO i innych licznie uczęszczanych rejonów wyraźnie mniejsze zagęszczenia niż w pozostałych partiach parku. Do ptaków tych należą np.: rudzik, strzyżyk, słowik rdzawy i cierniówka. Drugim ważnym czynnikiem wpływającym na bogactwo świata ptaków jest obecność siedlisk leśnych i parkowych ze starymi różnogatunkowymi drzewostanami. W związku z tym, podczas wykonywania zabiegów gospodarczych, pielęgnacyjnych, sanitarnych itp., należy chronić wszystkie najstarsze drzewostany oraz pojedyncze sędziwe drzewa.

Ochrona prawna zasobów przyrodniczych

Użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”

W granicach obszaru objętego opracowaniem występuje obszar przyrodniczy objęty prawną formą ochrony - w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” o powierzchni 1,55 ha (Uchwała nr XL/1245/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”).

Celem ustanowienia tego użytku ekologicznego jest ochrona płatu mezofilnego lasu liściastego, o dużej wartości sozologicznej, fitogeograficznej i estetycznej, stanowiącego pozostałości po dawnym Lesie Konstantynowskim, będącego ważnym ośrodkiem różnorodności biologicznej.

Uchwała określa, iż w ramach ochrony czynnej ustala się możliwość bieżącej pielęgnacji drzewostanu oraz wspierania formowania biocenoz leśnych o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku.

W stosunku do omawianego użytku ekologicznego obowiązują zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) wylewania gnojowicy;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, z wyjątkiem wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

9) umieszczania tablic reklamowych,
które nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidacji nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Obszar, jak i całe miasto Łódź, znajduje się poza europejskimi systemami o wysokiej aktywności przyrodniczej wyznaczonych w ramach sieci Natura 2000; najbliższe są położone w odległości kilku kilometrów od granic miasta, a kilkunastu - od obszaru opracowania.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru nie ma też innych powierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a najbliższej położonymi są:

- rezerwat przyrody Polesie Konstantynowskie (ok. 0,5 km na południe),
- użytki ekologiczne: Majerowskie Pole i Majerowskie Błota (ok. 0,6 km i 1,0 km na zachód),
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: Dolina Sokołówki (ok. 3,5 km na północ), Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki (ok. 5,5 km na południowy zachód),
- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich (ok. 5,5 km na północny wschód).

Pomniki przyrody

Na obszarze, dla którego sporządzany jest projekt planu, znajduje się kilkadziesiąt drzew (pojedyncze, grupa i aleja) będących pomnikami przyrody, które zostały ustanowione w aktach prawnych:

- Zarządzeniu Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 10 stycznia 1990 r. w sprawie uznania tworów przyrody na terenie województwa łódzkiego za pomniki przyrody i ochrony tych pomników (poz. 29 zarządzenia);
- Uchwale nr XXIII/558/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (poz. nr 1 w załączniku);
- Uchwale nr XXXVII/981/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (poz. nr 4 w załączniku);
- Uchwale Nr XXIV/812/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (poz. nr 5 i 6 w załączniku).

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, z dniem 2 sierpnia 2001 r. Zarządzenie Nr 8/90 utraciło moc, z tym, że na podstawie jej art. 7, jak również na podstawie art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, drzewa uznane za pomniki przyrody z dniem wejścia w życie ww. ustaw stały się pomnikami przyrody w rozumieniu tych ustaw. Równocześnie przestały jednak obowiązywać przepisy wykonawcze do nich i obowiązujące wcześniej zasady ochrony tych pomników straciły ważność. Dla zapewnienia ciągłości działań konserwatorskich i ochrony dziedzictwa przyrodniczego miasta Łodzi podjęta została Uchwała Nr XCI/1612/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia zasad ochrony dla ustanowionych pomników

przyrody oraz zniesienia ochrony prawnej w odniesieniu do niektórych obiektów (tekst jednolity - Uchwała nr IV/55/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 14 stycznia 2015 r).

Większość drzew – pomników przyrody – znajdujących się na terenie Parku została objęta ochroną w 1990 roku. Wykaz pomników przyrody ustanowionych Zarządzeniem Nr 8/90 Prezydenta Miasta Łodzi stanowi załącznik Nr 1 do uchwały Nr XCI/1612/10, a Załącznik nr 5 zawiera wykaz pomników przyrody, wobec których znosi się ochronę prawną (w tym dwóch drzew rosnących niegdyś w tej części Parku im. marsz. J. Piłsudskiego: lipy warszawskiej, obw. 222 cm, przy pergoli od strony Al. Unii/ul. Srebrzyńskiej i wierzby białej, obw. 300 cm., ul. Michałowicza – obecnie al. Orlicz-Dreszera, przy stawie).

W załączniku nr 1 pozycje od nr 96 do nr 105 obejmują pomniki przyrody znajdujące się na obszarze objętym niniejszym opracowaniem (pod poz. 99 wskazany jest klon srebrzysty o obw. 280 cm, z adnotacją o zniesieniu ochrony Uchwałą Nr LIII/1106/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 5 grudnia 2012 r.). W wykazie tym nie umieszczono wymienionego w Zarządzeniu Nr 8/90 Prezydenta Miasta Łodzi dębu czerwonego (w pobliżu jednego z dwóch pomnikowych buków, na północ od stawów od strony al. Unii Lubelskiej), który został później objęty ochroną w uchwale nr XXIII/558/16 Rady Miejskiej w Łodzi.

Pod poz. 105 w wykazie wymieniona jest aleja klonów srebrzystych (wzdłuż ul. Zdrowie), która obecnie liczy 37, a nie 38 drzew (Uchwała Nr XL/1248/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie zmniejszenia liczby drzew objętych ochroną w alei stanowiącej pomnik przyrody).

Poza wspomnianym dębem czerwonym, później ochroną został objęty również dąb szypułkowy – „Dąb Niepodległości”, o obw. 304 cm, wys. 24 m, rosnący po północnej stronie stawu, na północ do al. Orlicz-Dreszera (Uchwała nr XXXVII/981/16 Rady Miejskiej w Łodzi) oraz dąb szypułkowy o obw. 317 cm na działce nr 1/1 - w rejonie ul. Krakowskiej, ul. Biegunowej i koryta rzeki Bałutki i klon srebrzysty o obw. 339 cm – po północnej stronie pętli tramwajowej w ul. Zdrowie (Uchwała Nr XXIV/812/20 Rady Miejskiej w Łodzi).

Aktualny wykaz pomników przyrody znajdujących się na omawianym obszarze, według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (stan na kwiecień 2022 r.) zawiera tabela 2.

Tabela 2. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie objętym opracowaniem:

Lp.	Gatunek drzewa	Obwód pnia w cm (w akcie stanowiącym)	Nr działki (w akcie stanowiącym)	Kod Inspire
1	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	345	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.117
2	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	255, 140	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.5048
3	Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	316	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.5025
4	Klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i>	255	29/2, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.123
5	Klony srebrzyste, grupa 14 szt. <i>Acer saccharinum</i>	205 – 300	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.125
6	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	235	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.126
7	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	335	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.116
8	Kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i>	265	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.129

9	Skrzydłorzech kaukaski <i>Pterocarya fraxinifolia</i>	320, 25	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.128
10	Klony srebrzyste aleja 37 szt. (było 38) <i>Acer saccharinum</i>	65 - 270	40/4 (teraz 40/6), obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.121
11	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	304	33/6, obręb P-	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.5068
12	Dąb szypułkowy ¹⁾ <i>Quercus robur</i>	317	1/1, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.5212
13	Klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i>	339	33/6, obręb P-16	PL.ZIPOP.1393.PP.1061011.5213

Źródło: Geoserwis GDOŚ, Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Zarówno uchwała nr IV/55/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia zasad ochrony dla ustanowionych pomników przyrody oraz zniesienia ochrony prawnej w odniesieniu do niektórych obiektów, jak również podejmowane później uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody (z 2016 r. i 2020 r.), w odniesieniu do pomników przyrody wprowadzają następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu (...);
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. umieszczania tablic reklamowych.

W ramach ochrony czynnej ustalona została możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjnych, z uwzględnieniem zasad dobrych praktyk ogrodniczych.

Ochroną prawną, ale na podstawie przepisów o ochronie zabytków, objęty jest Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (dawniej Park Ludowy na Zdrowiu), wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa łódzkiego pod nr: A/332, z dn. 24.03.1993 r.

Ochrona gatunkowa roślin

Według ekspertyzy walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku (2011 r.) na obszarze parku naturalne stanowiska ma 9 gatunków roślin chronionych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 (Dz. U. Nr 168, poz. 1764), w tym 2 objęte ochroną ścisłą i 7 ochroną częściową. W aktualnie obowiązującym akcie prawnym - Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409), większość tych gatunków nie jest już objęta ochroną. Zarazem autorzy ekspertyzy stwierdzają iż nie prowadzono w parku systematycznych badań florystycznych, zatem liczba gatunków chronionych może się zwiększyć.

Obecnie ochroną ścisłą objęty jest tylko gatunek:

- Kruszczyk błotny *Epipactis palustris* z rodziny storczykowatych: notowany w 1976 r. w dwóch miejscach nad Bałutką po południowej stronie ul. Biegunowej, w następnych latach nie był potwierdzany,

Gatunek wcześniej objęty ochroną ścisłą, od roku 2014 nie podlega ochronie:

- Przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis*: w 2011 r. stwierdzona w dwóch miejscach w południowo-wschodniej części leśnej i w trzech miejscach w części północno-zachodniej.

Gatunki wcześniej objęte ochroną częściową, od roku 2014 nie podlegają ochronie:

1. Bluszcz pospolity *Hedera helix*: bardzo często w obu częściach leśnych i w rezerwacie. Ściele się gęsto po ziemi i wspina wysoko na drzewa, wiele osobników obficie kwitnie i owocuje,

2. Przytulia wonna *Galium odoratum*: dość rzadko w płatach grądowych obu części leśnych,

3. Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*: dopiero niedawno pojawił się w parku w dwóch miejscach w części leśnej na południe od Aquaparku,

4. Konwalia majowa *Convallaria majalis*: rośnie często i obficie w wielu miejscach parku, najliczniej w lesie z przewagą dębu w drzewostanie,

5. Porzeczka czarna *Ribes nigrum*: dość rzadko jako naturalny składnik podszycia w łęgowych i grądowych częściach leśnych parku,

6. Kalina koralowa *Viburnum opulus*: dość rzadko nad Łódką i Bałutką oraz w okolicy rezerwatu,

7. Kruszyna pospolita *Frangula alnus*: pospolity, naturalny składnik podszycia leśnych partii, rozprzestrzenia się też po urządzonej części parku.

Gatunki z regionalnej czerwonej listy

Z gatunków uznanych za zagrożone w regionie Polski środkowej w parku odnotowano naturalne stanowisko tylko jednego gatunku – jaskra kaszubskiego *Ranunculus cassubicus* – (kategoria zagrożenia DD – niedostatecznie znane). Drugim gatunkiem z tej listy jest kruszczyk błotny *Epipactis palustris* (kategoria EN – wymierające), ale stanowiska tego taksonu w parku są niepewne i wymagają weryfikacji.

Ochrona gatunkowa zwierząt

W parku gniazduje 57 gatunków ptaków podlegających ochronie gatunkowej ścisłej. Polskie prawo ochroną obejmuje wszystkie ptaki, przy czym ptaki łowne podlegają ochronie łowieckiej, będącej ochroną częściową (Ekspertyza walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku, 2011).

Siedliska przyrodnicze, których ochrona wynika z prawa Unii Europejskiej

Lasy łęgowe i grądowe są siedliskami przyrodniczymi (kody: 91E0, 9170) chronionymi Dyrektywą Siedliskową UE, implementowaną do prawa polskiego ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Park nie leży w granicach obszaru Natura 2000, ani nie sąsiaduje z takim obszarem, jednak występują tu siedliska przyrodnicze chronione Dyrektywą Siedliskową, do których ma zastosowanie jej przepis art. 6 - niedopuszczanie do pogorszenia się stanu ochrony (związana, że w parku występują ptaki leśne chronione Dyrektywą Ptasią UE). Oznacza to, że w stosunku do terenów stanowiących las o wysokim stopniu naturalności, które są siedliskami naturowymi (łęg jesionowo-olszowy, grąd subkontynentalny), niedopuszczalna jest działalność – także

w jego sąsiedztwie – mogąca pogorszyć naturalność lasu lub warunki życia ptaków. Las łąkowy występuje również na terenach przyległych do parku od strony południowej (poza omawianym obszarem).

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* z 2002 r. (nieobowiązującym) analizowany obszar został wskazany do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego - jednego z siedmiu wówczas proponowanych na terenie miasta - jako formy ochrony przyrody obejmującej fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

W pracach Zespołu ds. waloryzacji przyrodniczo-ekologicznej miasta Łodzi, których efektem było wskazanie, w 2009 roku, terenów proponowanych do objęcia prawnymi formami ochrony, analizowany obszar nie został jednak wskazany jako wymagający podjęcia dodatkowych działań w zakresie ochrony prawnej. Kolejne *Studium*, uchwalone w 2010 r., tak jak i obecnie obowiązujące, z 2018 r. (ze zmianami z 2019 r. i 2021 r.), nie zawierały już propozycji ustanowienia na tym terenie żadnej z form ochrony przyrody.

Warunki klimatyczne

Wg regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego, obszar Łodzi zaliczony został w całości do Dzielnicy Łódzkiej.

Warunki klimatyczne miasta, w tym też obszaru opracowania, podobnie jak całej Polski środkowej, kształtowane są w wyniku ścierania się w ciągu roku głównie mas powietrza polarno-morskiego (atlantyckiego) oraz mas powietrza kontynentalnego (azjatyckiego). Stąd też wynika typowa dla klimatu Polski przejściowość, wyrażająca się częstą zmianą stanów pogodowych i występowaniem sześciu pór roku.

Największą częstotliwość występowania w roku wykazuje powietrze polarno-morskie – 65 % dni w roku. Powietrze kontynentalne pojawia się w ciągu 29 % dni w roku. Sporadycznie, głównie w kwietniu (7 % dni) i maju (13,5 % dni), występują masy powietrza arktycznego. Najrzadziej występują masy powietrza zwrotnikowego.

Pod względem naturalnych warunków klimatycznych obszar wykazuje charakterystyczne dla Niżu Polskiego cechy pośrednie między strefą oddziaływania wpływów oceanicznych od zachodu i kontynentalnych od wschodu. Cechą charakterystyczną obszaru jest niewielkie zróżnicowanie temperatury powietrza - średnia roczna dla okresu od 1951 do 2005 roku wynosiła 8,5°C. Najchłodniejszym miesiącem jest zazwyczaj styczeń (średnia temperatura poniżej -1,8°C opadająca w niektórych latach do -12°C). Miesiącem najcieplejszym jest przeważnie lipiec (średnia temperatura 17,5°C - 18,6°C), ale w poszczególnych latach może to być też czerwiec lub sierpień, w których średnie temperatury osiągają 21°C. Generalnie największa zmienność średnich miesięcznych temperatur przypada na styczeń, luty i marzec, najmniejsza na późne lato i wczesną jesień.

Według danych ze stacji meteorologicznej Łódź-Lublinek średnie częstości kierunków wiatrów w wieloleciu 1951-1980 wyrażone w procentach wynosiły: N = 7, NE = 6, E = 17, SE = 11, S = 9, SW = 14, W = 17, NW = 10, cisza = 9. Z powyższych danych wynika, że z sektora zachodniego (NW, W, SW) pochodzi ok. 41% wiatrów, a ze wschodniego (NE, E, SE) - 34%.

Maksymalne prędkości wiatru przypadają na zimę i wiosnę, i są także charakterystyczne dla kierunków o największych częstotliwościach (W i SW). Znacznymi prędkościami charakteryzują się też wiatry północne, jednak występują z mniejszą częstotliwością. Z uwagi

na fakt, że analizowany obszar stanowi zieleń parkową z roślinnością wysoką, to kierunki – a zwłaszcza prędkości – wiatrów podlegają znacznym modyfikacjom. Z tego względu na terenie parku główne szerokie aleje oraz ciągi komunikacyjne stają się korytarzami do przemieszczania się mas powietrza.

Zachodnie, nizinne tereny Łodzi – w tym obszar opracowania, eksponowane są na dominujące wiatry sektora zachodniego, otrzymują przeciętnie ok. 550 mm opadów rocznie. W rozkładzie rocznym największe wartości opadów przypadają na miesiące letnie, głównie lipiec, w którym średnia miesięczna osiągała wartość 86 mm. Najmniejsze wartości opadów występują w lutym (27,9 mm). Miesiące zimowe odznaczają się najmniejszą zmiennością opadów z roku na rok, podczas gdy w miesiącach letnich zmienność ta osiąga wartości rzędu 300 - 400%. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w latach 1951-2005 dla miasta Łodzi wynosiła 614,3 mm, przy zmienności w tym okresie: od 703 mm (2001 r.) do 495 mm (2005 r.). Pokrywa śnieżna w ostatnim czasie utrzymywała się przeciętnie przez 82 dni w ciągu pięciu 5 miesięcy (listopad, grudzień, styczeń, luty, marzec).

Silniejsza konwekcja nad miastem wywołana wyższą temperaturą, zanieczyszczeniem powietrza, a tym samym większą ilością źródeł kondensacji pary wodnej wpływa na wzrost liczby dni pochmurnych w stosunku do obszarów sąsiednich. Liczba dni pogodnych w roku (stacja meteorologiczna Łódź-Lublinek) wynosi 32 (w Sieradzu 56) a liczba dni pochmurnych 148 (w Sieradzu 111).

Zanieczyszczenie powietrza jest czynnikiem zmniejszającym ilość energii słonecznej docierającej do powierzchni terenu. Średnie roczne usłonecznienie (lata 1952-1980) wynosiło dla miasta Łodzi 1 500, 5 godz., co stanowi 33 % usłonecznienia możliwego astronomicznie, podczas gdy np. w Brwinowie 1 647,4 godz. (37 %), w Skierniewicach 1 732,6 godz. (39 %). W 2005 r. roczne usłonecznienie wynosiło ok. 1 846 godzin, a największe wartości usłonecznienia przypadają na maj, czerwiec i lipiec.

Zagospodarowanie i sąsiedztwo

Obszar objęty sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o powierzchni 142,5 ha, położony jest w zachodniej części miasta, w dzielnicy Polesie, w granicach osiedla Zdrowie-Mania. Jego granice wyznaczają:

- 1) od północy: Siewna,
- 2) od wschodu: ulice Wieczność, Jarzynowa, Srebrzyńska i al. Unii Lubelskiej,
- 3) od południa: ulica Konstantynowska,
- 4) od zachodu: ulica Krakowska.

Sąsiedztwo obszaru stanowią:

- 1) od północy: tereny przemysłowe oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 2) od wschodu: cmentarz „na Mani” (cmentarz rzymskokatolicki pw. św. Antoniego przy ul. Solec), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, w tym zespół zabudowy wielorodzinnej wpisany do rejestru zabytków „Osiedle Montwiłła–Mireckiego” – wpis A/56 z dnia 20.01.1971 r. oraz ogrody działkowe „ROD Kolejarz Polesie”,

- 3) od południa: ulica Konstantynowska oraz południowa część Parku im. marsz. J. Piłsudskiego, Miejski Ogród Zoologiczny i Ogród Botaniczny im. prof. J. Mowszowicza,

- 4) od zachodu: ulica Krakowska oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, teren usług oświaty (XXXIV Liceum Ogólnokształcące

im. K. Kieślowskiego), tereny sportu i rekreacji (Piłkarski Ośrodek Treningowy UMŁ, akademia ŁKS Łódź), ogrody działkowe: „ROD Zdrowie” oraz „ROD im. Sierakowskiego”.

Przeważającą większość obszaru zajmuje Park im. marsz. J. Piłsudskiego, którego pozostała (mniejsza) część znajduje się po południowej stronie ul. Konstantynowskiej (poza omawianym obszarem). Tylko niewielką część obszaru zajmują tereny o innym przeznaczeniu: mieszkaniowe i usługowej oraz komunikacji.

Zachodnia część obszaru to część parku mająca charakter leśny, przez którą z północy na południe przepływa rzeka Łódka i jej prawobrzeżny dopływ – Bałutka. Teren w widłach tych rzek został niedawno objęty ochroną, jako użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” (Uchwała nr XL/1245/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r.), a celem jego ustanowienia była ochrona płata mezofilnego lasu liściastego, o dużej wartości sozologicznej, fitogeograficznej i estetycznej.

Część parku położona po wschodniej stronie Alei Średnicowej to teren zieleni urządzonej, zagospodarowany na cele sportu, rekreacji i wypoczynku. Znajdują się tam: boisko MOSIR, place zabaw dla dzieci oraz strefy urządzeń sportowych i fitness, a także tereny zabudowane – obiekty Strzelnicy sportowej i Klubu Sportowego „Kolejarz”. Jest to zarazem teren bardzo atrakcyjny krajobrazowo, głównie dzięki malowniczym zbiornikom wodnym, utworzonym w dolince dawnego dopływu Łódki (obecnie zasilanym ze studni głębinowej).

Przez obszar opracowania przechodzą przewody sieci infrastruktury technicznej: wodociągowe, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetyczne i telekomunikacyjne, a w otaczających go ulicach – gazowe i ciepłownicze.

Ze wszystkich stron obszar jest otoczony ruchliwymi ulicami, w tym drogą wojewódzką Nr 710 (ul. Konstantynowską), co wpływa na hałas i poziom zanieczyszczeń występujący na tym terenie.

Wartości kulturowe

Park im. marsz. J. Piłsudskiego, noszący wcześniej nazwę Parku Ludowego na Zdrowiu, został pod tą nazwą wpisany do rejestru zabytków nieruchomości decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr A/332 z dnia 24 marca 1993 r.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* ustalono m.in. strefy ochrony konserwatorskiej, które obejmują „obszary zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz zabytków wymienionych w gminnej ewidencji w postaci: układów urbanistycznych, układów ruralistycznych oraz miejsc koncentracji historycznych zespołów budowlanych oraz historycznych obiektów budowlanych”. W strefie B – „ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz zabytków i ich otoczenia” znajduje się cały obszar objęty omawianym projektem planu. Cały obszar został równocześnie wskazany jako „krajobraz charakterystyczny (dla miasta)”, czyli krajobraz o formach wyróżniających się przestrzennie i jednocześnie będący świadectwem historii i rozwoju Łodzi.

Usytuowany w południowej części obszaru Pomnik Czynu Rewolucyjnego stanowi dobro kultury współczesnej, chronione poprzez nakaz zachowania, a projekt planu wprowadza strefę ochrony jego ekspozycji (od strony ul. Konstantynowskiej), w której obowiązuje zakaz nowych nasadzeń zwartej zieleni wysokiej.

Zachodnia część obszaru objętego opracowaniem znajduje się w strefie konserwatorskiej ochrony archeologicznej. Na obszarze zostały wskazane dwa zabytki (stanowiska) archeologiczne kultury lużyckiej, z epoki brązu, nr AZP: 66-51/35 i 66-51/26.

Tereny historycznej zieleni komponowanej stanowią istotny element struktury przestrzennej miasta. Jest to zasób bardzo różnorodny, rozproszony, często przekształcony w znaczący sposób. Stąd identyfikacja i delimitacja, a także zapisy dotyczące jego ochrony oraz rekomendacji dotyczących dopuszczalnych przekształceń powinny następować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Powiązania ekologiczne

Głównym elementem struktury przyrodniczej omawianego obszaru jest Park im. marsz. J. Piłsudskiego wraz z dolinami rzek Łódki i Bałutki, stanowiącymi jego północną i zachodnią część. Teren ten, jak na miejskie warunki, jest niezwykle bogaty przyrodniczo. Znajdują się tu zadrzewione tereny parku, w części o charakterze leśnym, oraz doliny rzeczne. Okolice koryt rzek oraz stawów parkowych zasiedlone są ponadto przez roślinność wilgociolubną. Dzięki bogactwu roślinności omawiany obszar zamieszkiwany jest również przez wiele gatunków zwierząt.

Jednym z głównych elementów zapewniającym przyrodnicze powiązanie całego obszaru z otoczeniem jest dolina rzeki Łódki, której koryto przylega do Ogrodu Botanicznego, graniczącego z parkiem od południowego zachodu. Od zachodu Ogród z kolei sąsiaduje z zielonymi terenami Brusa (Łódzkimi Błoniami), te zaś przechodzą w tereny podmiejskie i rolne. Zapewnia to ciągłość ekologiczną wszystkich tych terenów, w tym możliwość migracji roślin i zwierząt - ograniczoną jednak ze względu na ogrodzenia Ogrodu Botanicznego oraz przebieg ulic Krakowskiej i Krzemienieckiej. W zachodniej i północno-zachodniej części obszaru istnieją kolejne istotne połączenia przyrodnicze: pomiędzy terenem leśnym w dolinie rzecznej a dawnym poligonem na Brusie (z dwoma użytkami ekologicznymi) – poprzez znajdujące się po zachodniej stronie ulicy Krakowskiej ogrody działkowe, tereny zieleni towarzyszące szkole i domowi Klemensa Grabskiego oraz Klubowi Sportowemu Kolejarz; również i tutaj utrudnieniem w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych jest obecność ruchliwej ulicy i ogrodzeń.

Granicząca z obszarem od strony południowej ulica Konstanyńska, o dużym obciążeniu ruchem i z torowiskiem tramwajowym (aktualnie nieużytkowanym), oddziela objętą omawianym projektem planu część północną Parku od części południowej, która wraz z Miejskim Ogrodem Zoologicznym i leśnym rezerwatem przyrody „Polesie Konstanyńskie” stanowi również cenny przyrodniczo obszar.

Nie ma natomiast możliwości zapewnienia powiązań przyrodniczych terenu opracowania z terenami położonymi na wschód od niego, bowiem barierę stanowią tereny kolejowe oraz trasa szybkiego ruchu – Al. Włókniarzy, a także ze zurbanizowanymi terenami - przemysłowymi i mieszkaniowymi - po stronie północnej.

Zachowanie aktywnych przyrodniczo terenów w granicach analizowanego obszaru, stanowiących część systemu ekologicznego miasta, jest niezwykle istotne również z tego powodu, że położone są one na głównym kierunku przewietrzania miasta i w znacznej mierze wpływają na kształtowanie się mikroklimatu centrum Łodzi.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania fizjograficzne oraz stopień zainwestowania i potrzeby miasta, przyjęty kierunek polityki przestrzennej w zakresie zagospodarowania analizowanego obszaru jest uzasadniony i celowy. Projekt planu nie wprowadza radykalnych zmian w przeznaczeniu terenów, w stosunku do ich obecnego użytkowania, tym samym realizacja jego ustaleń nie spowoduje istotnej zmiany obecnego stanu środowiska – w szczególności jego pogorszenia.

W projekcie planu zakłada się zachowanie istniejącego układu drogowo-ulicznego, z możliwością budowy nowych dróg i innych szlaków komunikacyjnych, a także remontu, przebudowy i rozbudowy dróg istniejących - w obrębie linii rozgraniczających terenów przeznaczonych pod komunikację. Projektowany jest ciąg pieszy LKDX (między ul. Krakowską i ul. Zdrowie). Dopuszcza się budowę dróg wewnętrznych niewyznaczonych na rysunku planu.

Brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oznacza brak jasno określonej polityki przestrzennej i stwarza tym samym niebezpieczeństwo powstania chaosu przestrzennego oraz konfliktów pomiędzy rozwojem gospodarczym, a ochroną środowiska. Obecnie zagospodarowanie, na które składa się głównie zabytkowy park, faktycznie jednak redukuje to zagrożenie, bowiem mało prawdopodobne jest zagospodarowanie tych terenów w niepożądanym kierunku i o przypadkowych funkcjach. Prowadzenie działań inwestycyjnych w obiekcie wpisanym do rejestru zabytków wymaga bowiem pozwolenia właściwego organu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków. Poza parkiem na obszarze znajdują się tereny komunikacji oraz niewielkie powierzchniowo tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz infrastruktury technicznej.

Na obszarze parku znajdują się wydzielone tereny nie stanowiące zabytku oraz tereny usług sportu i rekreacji, w projekcie oznaczone jako strefy, w których m.in. dopuszczono zabudowę. Brak realizacji ustaleń projektowanego planu może, zatem, spowodować głównie obniżenie lub wręcz utratę walorów kulturowych: historycznych i krajobrazowych obszaru - jeśli nowe zainwestowanie nie będzie respektować tych walorów, a także pogorszenie się stanu obiektów zabytkowych. Może także pogorszyć się stan środowiska przyrodniczego, w przypadku nie respektowania ustaleń planu, w szczególności dotyczących: przeznaczenia terenów, lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i ustalonych wskaźników zagospodarowania terenu.

Plan wskazuje granice użytku ekologicznego „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”, dla którego sposób zagospodarowania i zasady ochrony określa uchwała ustanawiająca ten użytek ekologiczny, tak więc zasady te będą obowiązywać niezależnie od uchwalenia planu. Przepisy odrębne ustalają także zasady ochrony dla ustanowionych pomników przyrody

Ustalenia w zakresie ochrony środowiska oraz w zakresie obsługi obszaru przez infrastrukturę techniczną zapewniają utrzymanie stanu środowiska na co najmniej dotychczasowym poziomie, przy czym należy pamiętać, że gorsze parametry niektórych elementów środowiska zależą głównie od zainwestowania i użytkowania terenów sąsiednich, gdyż na obszarze nie ma źródeł zanieczyszczeń, z wyjątkiem odcinków ulic. Poprawę jakości środowiska mogą spowodować przede wszystkim działania systemowe, obejmujące duże fragmenty miasta, wykraczające poza regulacje przyjęte w poszczególnych planach miejscowych.

5. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Stan środowiska na obszarze objętym projektem planu, a także w strefie potencjalnych oddziaływań inwestycji realizowanych zgodnie z ustaleniami planu, jest na ogół dobry i pozbawiony istotnych źródeł zagrożeń, co wynika z położenia obszaru w peryferyjnej części miasta i jego przynależności do systemu przyrodniczego miasta. Obszar ten oraz jego najbliższe sąsiedztwo: południowa część Parku im. marsz. J. Piłsudskiego, rezerwat przyrody „Polesie Konstantynowskie”, Miejski Ogród Zoologiczny, Ogród Botaniczny, Błonia Łódzkie oraz były poligon Brus, należą do najcenniejszych w skali miasta terenów aktywnych przyrodniczo. Szczególną rolę odgrywa Ogród Botaniczny, który jest zasobny w zielen zachowaną w dobrym stanie zdrowotnym, stanowi ogromną kolekcję roślin, w tym rzadkich i zagrożonych wyginięciem, a także jest jedną z najważniejszych w aglomeracji łódzkiej ostoju ptaków lęgowych oraz miejscem występowania płazów i gadów.

Istotny wpływ na funkcjonowanie przyrody w mieście mają m.in. stosunki wodne oraz jakość powietrza, która ma decydujące znaczenie dla zdrowia człowieka.

Zlewnia rzek Łódki i Bałutki, na analizowanym obszarze, a przede wszystkim na terenach przyległych do ich wyższych odcinków tych rzek, charakteryzuje się wysokim stopniem zurbanizowania (duże powierzchnie sztuczne nieprzepuszczalne i skanalizowanie terenu). Po gwałtownych bądź długotrwałych opadach wody opadowe, spływające po powierzchni terenu i za pośrednictwem kanalizacji do koryta cieków, powodują szybki wzrost przepływów maksymalnych. Skutkuje to występowaniem lokalnych podtopień (miejsc zalewowych), a na omawianym obszarze terenami narażonymi na takie niebezpieczeństwo jest przede wszystkim dolina Łódki, ale również tereny przy al. Unii Lubelskiej. Zachodnia część obszaru zlokalizowana w dolinie Łódki i Bałutki, została uznana przez MCE PAN (Międzynarodowe Centrum Ekologii Polskiej Akademii Nauk) za tereny zagrożone zalaniem wodami rzek (zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%). Na mapach zagrożenia powodziowego w granicach obszaru nie wyznaczono jednak obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (1% - raz na 100 lat), ale dla samej rzeki Łódki wskazano prawdopodobieństwo powodzi: niskie (0,2% - raz na 500 lat), średnie (1% - raz na 100 lat) i wysokie (10% - raz na 10 lat).

Jak wskazano w rozdziale 4, na podstawie przeprowadzonego monitoringu jakości wód powierzchniowych fizykochemiczny stan wód jednolitej części wód powierzchniowych (JWCP) „Łódka”, obejmującej obszar opracowania, oceniano jako dobry, podobnie jak elementy hydromorfologiczne, jednak potencjał ekologiczny JCWP „Łódka” (wód silnie zmienionych) corocznie określany był jako zły - co wiąże się z jej zanieczyszczeniem biologicznym. Również stan całej JCWP niezmiennie określany jest jako zły. Na jakość omawianych jednolitych części wód niewątpliwie wpływa sposób użytkowania i zagospodarowania terenów, przez które przepływa rzeka. Tym niemniej dla JCWP „Łódka” ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są dobry stan/potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód, zostało ocenione jako niezagrażone.

Również niezagrażona nieosiągnięciem celów środowiskowych jest obejmująca omawiany obszar jednolita część wód podziemnych JCWPd PLGW600072, tak jak wszystkich JCWPd obejmujących obszar miasta Łodzi. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny

i ilościowy wód podziemnych. Zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny wód, a w konsekwencji status całych JCWPd, został oceniony jako dobry.

Projekt planu nie reguluje szczegółowo kwestii odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Ustala nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających wykorzystanie lub retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do odbiornika (na warunkach określonych w przepisach odrębnych). Zgodnie z ustaleniami projektu planu podstawowymi odbiornikami nadmiaru wód opadowych i roztopowych są cieki wodne rzeki Łódki i rzeki Bałutki.

Analizowany obszar ze względu na swoje zagospodarowanie oraz sąsiedztwo innych wielkopowierzchniowych terenów zieleni, należy do jednych z czystszych pod względem jakości powietrza rejonów Łodzi. Najistotniejszą grupę zanieczyszczeń powietrza stanowią zanieczyszczenia pyłowe (pył zawieszony), będące aerozolami atmosferycznymi, złożonymi z kropli cieczy i ciał stałych. Są one znacznie bardziej zróżnicowane – pod względem pochodzenia, klasyfikacji i właściwości fizycznych oraz szkodliwości zdrowotnej – niż zanieczyszczenia gazowe. Ekspozycja na pył zawieszony ma bardzo poważny wpływ na zdrowie ludzi, szczególnie na układ oddechowy i układ krążenia. Głównymi źródłami pyłów są źródła antropogeniczne; spalanie węgla do celów energetycznych oraz komunikacja drogowa, w mniejszym stopniu działalność rolnicza. Ocenia się, że główną przyczyną stosunkowo wysokich stężeń pyłu, niekiedy przekraczających wartości dopuszczalne, jest nadmierna emisja niska z dużych obszarów nieocieplonej, opalanej węglem kamiennym, zabudowy zarówno śródmiejskiej, jak i zlokalizowanej w strefach peryferyjnych miasta, m.in. w pobliżu obszaru objętego projektem planu. Dlatego też koncentracja pyłu zawieszzonego podlega wyraźnym wahaniom w cyklu rocznym, tygodniowym oraz dobowym.

Z analizy informacji o stanie środowiska przyrodniczego i jego zagrożeniach, zawartych w *Raportach o stanie środowiska w województwie łódzkim*, sporządzanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska do 2018 roku corocznie (ostatni dotyczył 2017 r.), w *Atlasie Łodzi* (2002), a w ostatnich latach – na mapach oceny jakości powietrza – rozkładów stężeń zanieczyszczeń, publikowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska, wynika, iż przedmiotowy obszar od lat położony był przy granicy strefy największej koncentracji zanieczyszczeń powietrza w mieście. W roku 2020 wartości stężeń wszystkich badanych zanieczyszczeń były znacząco niższe, niż w latach wcześniejszych, co było efektem ograniczeń wprowadzonych w związku z pandemią.

Średnioroczne wartości stężenia pyłu zawieszzonego PM₁₀ wynosiły w 2020 roku 20,5 – 25,4 µg/m³, w 2019: 25,1 – 30,0 µg/m³ na większości obszaru i 30,1 – 35,0 µg/m³ w jego południowo-wschodniej części (poziom dopuszczalny – 40 µg/m³), a średniodobowe (36 max) w 2020 roku: 30,5 – 35,4 µg/m³, w 2019: powyżej 50,5 µg/m³ (poziom dopuszczalny – 50 µg/m³).

Poziom stężenia wszystkich mierzonych metali ciężkich w pyle PM₁₀, tak w roku 2020, jak i we wcześniejszych latach, nie przekraczał dopuszczalnego poziomu ołowiu oraz poziomów docelowych niklu, kadmu oraz arsenu w pyle. Imisja metali ciężkich na obszarze opracowania oraz całego województwa ze względu na brak dobrze rozwiniętego przemysłu metalurgicznego, nie stanowi znacznego zagrożenia. Natomiast corocznie, na wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie, stwierdzane były znaczne przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Wprawdzie średnioroczne wartości stężenia B(a)P w pyłe PM10 na obszarze opracowania, w roku 2020, zawierające się w przedziałach: 1,01 – 1,25 ng/m³ w części zachodniej i 1,26 – 1,49 ng/m³ w części wschodniej, należą do jednych z najniższych w miastach aglomeracji łódzkiej, ale i tak przekraczają wartość dopuszczalną, wynoszącą 1 ng/m³; w roku 2019 stężenia B(a)P w pyłe PM10 w centralnej i południowej części obszaru wynosiły 1,26 – 1,49 ng/m³, a 1,50 – 3,00 ng/m³ w części północnej oraz przy wschodniej i zachodniej granicy obszaru.

Największe zagrożenie dla zdrowia ludzi stanowią drobne frakcje pyłu zawieszonego – PM2,5, których udział w średniej rocznej masie pyłu PM10 wynosi ok. 56% (w aglomeracji łódzkiej). Stężenia pyłu PM2,5 nie były wcześniej przedmiotem oddzielnych pomiarów. Dopiero wobec konieczności wdrożenia unijnej dyrektywy CAFE (Clean Air for Europe), w 2010 r. po raz pierwszy dokonano oceny emisji pyłu PM2,5 – na podstawie obliczeń z wykorzystaniem matematycznego modelowania. Obszar opracowania, dla którego w 2020 r. określono stężenie pyłu PM2,5 na poziomie 15,5 – 18,4 µg/m³ znalazł się poza strefą przekroczeń wartości dopuszczalnej, wynoszącej 25 µg/m³. Częściowo w strefie przekroczeń wartości dopuszczalnej obszar znajdował się w latach wcześniejszych, np. w 2017 r. wskazano stężenie pyłu PM2,5 na poziomie 23,01 – 25,49 µg/m³ na większości obszaru oraz 25,50 – 28,00 µg/m³ w części północnej oraz zachodniej.

Jak wynika z powyższych danych, stężenia zanieczyszczeń na omawianym obszarze są na ogół niższe od wartości dopuszczalnych. Przyczynia się do tego z jednej strony brak licznych źródeł emisji, a z drugiej – położenie i układ funkcjonalno-przestrzenny obszaru, który nie sprzyja tworzeniu się lokalnych koncentracji zanieczyszczeń. Fakt, że znaczna część analizowanego obszaru jest terenem aktywnym przyrodniczo, a istniejąca zabudowa nie jest zwarta, powoduje, że jest on stosunkowo dobrze przewietrzany, a jednocześnie sam nie stanowi znaczącego źródła zanieczyszczeń.

Według informacji z krajowego monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń (w Raportach o stanie środowiska), roczny sumaryczny ładunek jednostkowy zdeponowanych zanieczyszczeń za rok 2017 szacowany był dla miasta Łodzi na 45,66 kg/ha*rok (nastąpił wzrost - za rok 2015 było to 35,28 kg/ha*rok) i nie były to wartości najwyższe w województwie. Według map chemizmu opadów, publikowanych przez GIOŚ, w skali kraju w ostatnich latach stężenia i ładunki poszczególnych badanych zanieczyszczeń na terenie miasta Łodzi należały do niskich (ale nie najniższych).

Brak danych dotyczących zanieczyszczenia gleb uniemożliwia ocenę stopnia tego zanieczyszczenia. Należy jednak założyć, iż w największym stopniu zanieczyszczenie gleb dotyczy przyulicznych pasów terenów – wzdłuż ulic (dróg), gdzie dochodzi do koncentracji zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego: przede wszystkim ołowiu, a także miedzi, cynku i kadmu. Z obszarem opracowania graniczy ul. Konstantynowska, która prowadzi ruch tranzytowy w mieście, stanowiąc źródło uciążliwości akustycznej i emisji zanieczyszczeń, a także szlak przewozu niebezpiecznych substancji; znaczne nasilenie ruchu występuje również na ulicy Krakowskiej, alei Unii Lubelskiej i ul. Biegunowej, nieco mniejsze na ul. Srebrzyńskiej i ul. Siewnej. Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia gleb są środki chemiczne, stosowane do zimowego utrzymania ulic. Kolejnym elementem mogącym wpływać negatywnie na środowisko jest rzeka Łódka – o wodach silnie zmienionych, choć ulegających systematycznej poprawie.

Na omawianym obszarze nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (nie ma obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi)²,

Istotnym zagrożeniem dla mieszkańców i użytkowników danego terenu jest również hałas. Według informacji zawartych na „Mapie akustycznej Łodzi” (z 2018 roku) najwyższe wartości poziomu hałasu drogowego, wynoszące 75 – 80 dB (L_{DWN}) i 65 – 70 dB (L_N) notowane są wzdłuż alei Unii Lubelskiej, ulic: Konstantynowskiej, Krzemienieckiej i Krakowskiej, o około 5 dB niższe są wzdłuż ulic: Biegunowej i Srebrzyńskiej, a niższe o około 10 dB - wzdłuż ul. Siewnej. W pasie terenu wzdłuż ul. Konstantynowskiej równocześnie z hałasem drogowym występuje hałas tramwajowy na poziomie 60 – 65 dB (L_{DWN}) i 55 – 60 dB (L_N), a część parku wzdłuż alei Unii Lubelskiej znajduje się w strefie oddziaływania hałasu kolejowego przekraczającego w tym miejscu 50 dB (L_{DWN}) i 45 dB (L_N).

Większość obszaru jest terenem zieleni, zadrzewionym. Chociaż roślinność, zwłaszcza o zróżnicowanej wysokości i dużym zwarciu, ma właściwości tłumienia hałasu, to jednak (zwłaszcza w okresie bezlistnym) nie w takim stopniu jak przeszkody budowlane. Dlatego hałas drogowy przekraczający 55 dB (L_{DWN}) jest odczuwalny na prawie całym omawianym obszarze parku, z wyjątkiem jego centralnej części.

Zmniejszenie uciążliwości powodowanych przez komunikację może nastąpić poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych zarówno w budynkach jak i przy realizacji infrastruktury drogowej, a na terenach otwartych poprzez tworzenie stref zieleni izolacyjnej.

W pobliżu obszaru znajdują się znaczące emitery hałasu: przemysłowego (zakłady usytuowane ok. 0,5 km na północ), kolejowego (linia kolejowa przebiegająca równolegle do wschodniej granicy obszaru, w odległości ok. 150 m) oraz drogowego i tramwajowego (al. Włókniarzy z torowiskiem tramwajowym, w odległości ok. 200 m na wschód od obszaru). Hałas pochodzący z tych źródeł ma wpływ na sumaryczny poziom hałasu na obszarze. W Parku im. marsz. J. Piłsudskiego do niedawna największym źródłem hałasu był obiekt rozrywki „Lunapark”, który w okresie od maja do października oddziaływał akustycznie na teren Parku oraz osiedle mieszkaniowe Montwiłła-Mireckiego, co było powodem licznych skarg.

Na obszarze znajduje się tylko kilka budynków mieszkalnych, dla których jest przewidziana ochrona przed hałasem, ale wszystkie znajdują się w strefie przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu, gdzie przekroczenia w porze nocnej wynoszą do 5 dB, a w ciągu całej doby nawet do 10 dB. Projekt wskazuje tereny podlegające ochronie akustycznej, jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego (1.MWn).

Kolejnym elementem oddziałującym na środowisko badanego obszaru jest również promieniowanie elektromagnetyczne, przy czym promieniowanie pochodzenia naturalnego nie stanowi zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka. Takim zagrożeniem może być promieniowanie pochodzące od źródeł antropogenicznych, a przede wszystkim urządzeń: łączności osobistej (stacji bazowych GSM/UMTS), radiokomunikacyjnych (stacji radiowych i telewizyjnych), transmisji danych i sygnałów oraz radiolokacyjnych i radiodostępowych, a także linii i stacji wysokiego napięcia. W sąsiedztwie obszaru opracowania planu zlokalizowane są liczne nadajniki telefonii komórkowej, które jednak nie są istotnymi źródłami

---

² źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

promieniowania elektromagnetycznego, bowiem z pomiarów prowadzonych przez WIOŚ w Łodzi, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w żadnym z punktów pomiarowych nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, podobnie jak we wcześniejszych latach. W pobliżu obszaru znajdują się nadajniki telewizyjne i radiowe. Wprawdzie najwyższe wartości natężenia PEM na terenie województwa notowano na terenach centralnych dzielnic lub osiedli miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. (w Łodzi na Dworcu Fabrycznym: $E = 2,0 \text{ V/m}$) ale były one znacznie niższe od dopuszczalnej wartości $E = 7 \text{ V/m}$.

Zanieczyszczenie światłem to nadmierne oraz nieodpowiednie używanie światła sztucznego, z czym należy walczyć podobnie jak z emisją gazów cieplarnianych do atmosfery. Zanieczyszczenie takie negatywnie wpływa na zdrowie ludzi oraz faunę, a pośrednio także na rośliny. U ludzi zmiana naturalnego rytmu dobowego powoduje zakłócenia w funkcjonowaniu zegara biologicznego (hamowanie uwalniania melatoniny), co prowadzi do nasilenia problemów zdrowotnych. Zmiana reżimu światła naturalnego wpływa na funkcjonowanie ekosystemów oraz biologię i ekologię poszczególnych gatunków zwierząt, zwłaszcza nocnych, poprzez drastyczne ograniczenie czasu ich aktywności. Wpływa na orientację w przestrzeni (zagrożenie dla ptaków przemieszczających się nocą), zdobywanie pożywienia, zachowania reprodukcyjne. W tym przypadku znaczenie ma zarówno intensywność światła, jak i jego spektrum (długość fali, nie tylko tych postrzeganych przez człowieka).

Z obecnym i planowanym zagospodarowaniem i funkcjonowaniem obszaru związana jest emisja sztucznego światła, a tym samym zanieczyszczenie światłem. Źródłem tego oddziaływania w analizowanym obszarze jest, i nadal będzie, oświetlenie uliczne (w tym na ulicach graniczących z obszarem) i parkowe, oświetlenie terenu i obiektów kubaturowych, a być może także iluminacja wybranych obiektów: pomnika, poszczególnych drzew. Zasięg i skala oddziaływania będą zależne od przyjętych rozwiązań: rodzaju lamp (m.in. barwy światła) i opraw, możliwości regulacji poziomu oświetlenia i zastosowania czujników ruchu. W przypadku zanieczyszczenia światłem należy znaleźć właściwy kompromis poprzez stosowanie rozwiązań w zgodzie z otoczeniem, uwzględniających potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa na terenach przestrzeni publicznych, a także poprzez minimalizowanie ucieczki światła ponad linię horyzontu, głównie za sprawą rezygnacji z wypukłych kloszy na rzecz płaskiej szyby w oprawach oświetleniowych.

W zapisach – ustaleniach ogólnych – projektu planu zawarto zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco (t.j. zarówno zawsze jak i potencjalnie) oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych. Na obszarze objętym ustaleniami planu mogą, zatem, być realizowane - w zależności od parametrów zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko: obiekty infrastruktury technicznej, drogi, linie tramwajowe i urządzenia wodne (budowle przeciwpowodziowe, regulacja wód, budowle piętrzące).

Pełne określenie zasięgu obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem poszczególnych inwestycji nie jest możliwy na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego, bowiem nie precyzuje on szczegółowych zasad realizacji inwestycji.

Oddziaływania te zostaną określone w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji danej inwestycji oraz w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Dla potrzeb dalszych analiz przyjęto, iż koncentracja negatywnych znaczących oddziaływań inwestycji będzie ograniczona do terenu tej inwestycji i zgodnie z art. 144 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska „eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna (...) powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny”.

Analogicznie przyjęto, iż koncentracja negatywnych znaczących oddziaływań inwestycji zamknie się w wyznaczonych planem ich liniach rozgraniczających w przypadku modernizowanych i projektowanych odcinków infrastruktury technicznej oraz modernizacji ulic, z zastrzeżeniem, iż oddziaływania, takie jak hałas czy koncentracja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw, będą odczuwalne także na terenach przylegających do drogi - w pasie o szerokości kilku do kilkunastu metrów.

Wymienione wyżej czynniki degradacji środowiska, wzajemnie się nakładając, mogą mieć negatywny skumulowany wpływ na żywe organizmy – zdrowie ludności, stan zdrowotny roślinności, a także liczbę bytujących zwierząt. Biorąc jednak pod uwagę natężenie tego oddziaływania i oceniając obecny zasób przyrodniczy, należy stwierdzić, że środowisko przyrodnicze badanego terenu znajduje się w dobrym stanie.

Możliwość ograniczania lub eliminacji potencjalnych zagrożeń – w celu osiągnięcia zauważalnej poprawy jakości środowiska – zależeć będzie od kompleksowo podejmowanych działań, obejmujących wprowadzanie zmian w zakresie infrastruktury i rozwiązań komunikacyjnych, dotyczących rewitalizacji istniejącej zabudowy i wdrażania rozwiązań ograniczających emisje. Skala tych działań powinna wychodzić poza granice omawianego obszaru i obejmować teren całego miasta, lub przynajmniej jego znacznej części.

Żadna z planowanych inwestycji uciążliwych dla środowiska nie wiąże się z oddziaływaniem na obszary Natura 2000 (najbliższy jest oddalony o kilkanaście kilometrów) lub inne chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na obszarze objętym projektem planu znajduje się użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”; stanowi on część terenu o przeznaczeniu: zieleń urządzona publiczna (4 ZP), w miejscu, gdzie rzeka Bałutka łączy się z rzeką Łódką, a przeciwległe brzegi tych rzek również zajmują tereny zieleni urządzonej publicznej (3 ZP i 5 ZP); ta część parku im. marsz. J. Piłsudskiego ma charakter lasu półnaturalnego i – z korzyścią dla przyrody – nie jest licznie odwiedzana. Dla znajdujących się na omawianym obszarze użytku ekologicznego i pomników przyrody w projekcie planu przewidziano ochronę zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Przedmiotowy obszar, jak i całe miasto Łódź, znajduje się poza europejskimi systemami o wysokiej aktywności przyrodniczej wyznaczonymi w ramach sieci Natura 2000.

W granicach obszaru znajduje się powierzchniowa forma ochrony przyrody, o jakiej mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” a także drzewa objęte ochroną w formie pomników przyrody: aleja (37 szt.), grupa (14 szt.) oraz pojedyncze okazy (11 szt.).

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* (Mapa nr 15: Waloryzacja przyrodnicza), omawiany obszar zaliczono do obszarów o wysokich walorach krajobrazowych i wartościach ekologicznych, zdefiniowanych jako: „w większości obszary w użytkowaniu rolniczym i leśnym, a zwłaszcza doliny rzeczne i tereny zieleni; posiadają one walory pozwalające na uznanie ich za formy ochrony przyrody w postaci obszarów chronionego krajobrazu lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych; kierunki zmian w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów nie powinny naruszać walorów krajobrazowych, a same zmiany powinny następować w ramach jednego przedsięwzięcia, w formie zorganizowanych działań inwestycyjnych”, a zarazem jest on wskazany jako obszar o wysokich walorach przyrodniczo-kulturowych (Park im. marsz. J. Piłsudskiego jest objęty ochroną jako zabytek – wpisany do rejestru zabytków).

Obecnie zasadnicze problemy w zakresie środowiska przyrodniczego przedmiotowego obszaru dotyczą:

- uciążliwości akustycznej szlaków komunikacyjnych – głównymi emitorami hałasu na obszarze objętym opracowaniem i w jego sąsiedztwie są: transport kołowy (samochodowy) oraz szynowy (tramwajowy i kolejowy); w pobliżu znajdują się także źródła hałasu przemysłowego, który jednak swoim zasięgiem nie obejmuje obszaru.

Według informacji zawartych na „Mapie akustycznej Łodzi na lata 2017-2022”, wartości poziomu hałasu drogowego w ciągu całej doby (wyrażone wskaźnikiem L_{DWN}) na opisywanym terenie wynoszą od mniej niż 55 dB w centralnej części obszaru do ponad 75 dB w pasach drogowych alei Unii Lubelskiej oraz ulic: Konstantynowskiej i Krakowskiej; w porze nocy poziom hałasu drogowego (L_N) wynosi około 5 dB mniej, niż wartości całodobowe.

Torowisko tramwajowe, usytuowane w ul. Konstantynowskiej, jest również źródłem hałasu, którego natężenie przekracza 60 dB (L_{DWN}) i 55 dB (L_N), dodatkowo pogarszając panujące na obszarze warunki akustyczne. Ponadto zachodnia część obszaru znajduje się w zasięgu hałasu kolejowego powyżej 50 dB (L_{DWN}) i 45 dB (L_N).

Na tym obszarze przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach prawa ochrony środowiska, dotyczą budynków mieszkalnych usytuowanych przy ul. Krakowskiej, a poziom przekroczeń miejscami wynosi więcej niż 5 dB;

- kumulacji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego – w granicach obszaru objętego opracowaniem nie ma punktowych źródeł emisji, a głównym zagrożeniem jakości powietrza jest emisja liniowa, związana z eksploatacją dróg, oraz emisja niska z nieocieplonych terenów mieszkaniowych. Na analizowanym obszarze stale przekraczany jest dopuszczalny poziom stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, przy czym należy pamiętać, iż obszar przekroczeń obejmuje całą aglomerację; stężenie pyłu zawieszzonego PM2,5 jest na granicy poziomu dopuszczalnego, a stężenie pyłu zawieszzonego PM10 zbliża się do poziomu dopuszczalnego; wartości stężeń pozostałych zanieczyszczeń powietrza mieszczą się w normie;

- zmniejszającej się bioróżnorodności - wprowadzie na obszarze objętym opracowaniem i w jego sąsiedztwie udział terenów otwartych i powierzchni biologicznie czynnych jest wciąż znaczny, ale występujące procesy urbanizacyjne, a zwłaszcza lokalizacja tras komunikacyjnych, prowadzą do defragmentacji siedlisk przyrodniczych i ograniczania różnorodności w świecie roślinnym i zwierzęcym;

- degradacji i zanieczyszczeń gleby – obszar objęty opracowaniem został częściowo zurbanizowany, a obszary najsilniej zdegradowanych gleb - na których zalegają grunty antropogeniczne - to pasy drogowe oraz tereny zajęte przez zabudowę. W tych miejscach powierzchniowa warstwa gruntów uległa nieodwracalnym przekształceniom. Szczególnie uciążliwą drogą jest ul. Konstantinowska, która prowadzi ruch tranzytowy w mieście, stanowiąc źródło uciążliwości akustycznej i emisji zanieczyszczeń, a także szlak przewozu niebezpiecznych substancji. Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia gleb są środki chemiczne, stosowane do zimowego utrzymania ulic. Na omawianym obszarze nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (nie ma obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi)³;

- degradacji wód powierzchniowych i zakłócenia warunków gruntowo-wodnych – przez zachodnią część obszaru płynie rzeka Łódka i jej dopływ Bałutka, o wodach silnie zmienionych, choć ulegających systematycznej poprawie; zagospodarowanie terenów w górnych odcinkach tych rzek, wiążące się z uszczelnieniem powierzchni, znacznie ograniczyło możliwości naturalnego retencjonowania wód opadowych i roztopowych, które teraz są częściowo kierowane do sieci kanalizacji deszczowej, czego efektem jest obniżenie poziomu wód gruntowych; zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i wód gruntowych są spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych, a także pozostałych nawierzchni utwardzonych, zmywające wraz z wodami opadowymi liczne zanieczyszczenia;

- ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) - potencjał ekologiczny JCWP obejmującej obszar opracowania został oceniony jako zły, jednak osiągnięcie celów środowiskowych określono jako niezagrożone; ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych nie występuje również w przypadku JCWPd, których status oceniono jako dobry;

- promieniowania elektromagnetycznego – głównymi emitarami (sztucznymi źródłami) tego rodzaju promieniowania są urządzenia łączności osobistej (stacje bazowe GSM/UMTS i LTE/CDMA), urządzenia radiokomunikacyjne (stacje radiowe i telewizyjne), urządzenia transmisji danych i sygnałów, linie wysokiego napięcia oraz urządzenia radiolokacyjne i radiodostępowe. W granicach obszaru opracowania nie ma istotnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego, ponadto z pomiarów, prowadzonych przez WIOŚ w Łodzi od roku 2008 wynika, iż w żadnym z punktów pomiarowych w województwie nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku;

- pogarszającego się stanu obiektów zabytkowych – zagrożeniem dla wpisanego do rejestru zabytków parku im. marsz. J. Piłsudskiego może być brak systematycznej i fachowej pielęgnacji zieleni, zwłaszcza starodrzewia, jak też zmiany w układzie przestrzennym i wprowadzanie

---

³ źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

funkcji niezgodnych z historycznym charakterem tego obiektu, co może doprowadzić do degradacji, a nawet całkowitej utraty, wartości historycznej i krajobrazowej.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia dla poszczególnych terenów mają na celu ograniczanie wymienionych wyżej niekorzystnych zjawisk. Zasadnicze ustalenia planu zmierzają w kierunku, jeśli nie poprawy stanu środowiska jako całości, to przynajmniej utrzymania stanu obecnego, ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku i jego otoczenia, a także zapewnienia właściwych warunków dla zdrowia mieszkańców i użytkowników obszaru. Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja miałaby negatywny wpływ - w rozumieniu przepisów odrębnych - na stan środowiska na terenach położonych poza granicami obszaru objętego opracowaniem, w tym na terenach podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Według ustaleń projektu, na całym obszarze wykluczono możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych.

Dzięki istniejącemu i projektowanemu wyposażeniu terenu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej nie istnieje zagrożenie zanieczyszczenia gleb, wód i powietrza. Tym niemniej projekt zawiera ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej (szerzej omówione w rozdziale 3 Prognozy) w zakresie ochrony powietrza, wód i ziemi oraz ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

W projekcie sformułowano m.in. ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania zieleni, nakazujące zachowania istniejącego zagospodarowania terenów zieleni urządzonej, z dopuszczeniem jej rewaloryzacji w sposób kontynuujący zasady kompozycji oraz nakaz zachowania i uzupełnienia istniejących szpalerów drzew. Projekt zawiera także ustalenia w zakresie: odnawialnych źródeł energii, ochrony zasobów wód, ochrony powietrza, ochrony przed polami elektromagnetycznymi, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem.

Określenie szczegółowego zakresu ingerencji w środowisko przy realizacji inwestycji, które mogą być realizowane zgodnie z ustaleniami planu miejscowego, będzie możliwe dopiero na etapie prac projektowych i uzyskiwania stosownych decyzji. Należy wobec tego brać pod uwagę również możliwość występowania gatunków chronionych zwierząt, grzybów lub roślin na terenie objętym inwestycją - kolidującego z zamierzeniami inwestycyjnymi. Wówczas konieczne będzie uzyskanie od właściwego organu ochrony przyrody, na podstawie przepisów odrębnych, zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do dziko występujących gatunków.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, oraz sposoby, w jakich zostały one uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Ramy programowe polityki ekologicznej wyznaczone są przez wytyczne europejskie obowiązujące na terenie całej Unii Europejskiej. Dokumentem nadrzędnym jest *Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej* (Strategia z Göteborga), w której wśród siedmiu

kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m.in.:

- ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii,
- zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
- promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
- aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju.

System krajowej polityki ekologicznej Polski opiera się na założeniach strategicznego dokumentu sporządzanego na zlecenie Ministerstwa Środowiska jakim jest *Polityka ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)*. Jest to jedna z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce oraz jedna z dziewięciu strategii⁴, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. W dokumencie tym wskazano m.in., że:

„Budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w Polityce ekologicznej państwa 2030 poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony środowiska, zachowaniu różnorodności biologicznej i innych form materii ożywionej oraz nieożywionej.

Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich strukturach zarządzania państwem na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym oraz takim podziale kompetencji i zadań, który pozwoli na to, aby cele na każdym szczeblu były wyznaczane w oparciu o rozpoznanie potrzeb, zaś środki do ich osiągnięcia były dobierane z uwzględnieniem kryteriów efektywności ekologicznej i ekonomicznej. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dodatkowo dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem, suszami i powodzią oraz stratami przez nie powodowanymi, jak również przyrodę przed nadmierną presją.”;

Kolejnym dokumentem jest *Strategia Rozwoju Kraju 2020* (średniookresowa strategia rozwoju kraju), w której stwierdzono, m.in.:

„Rosnąca presja demograficzna i rozwój gospodarczy wywierają wpływ na globalny ekosystem na niespotykaną dotąd skalę. Problem zachowania zdrowego, zdolnego do odtwarzania swoich zasobów i różnorodności środowiska urósł do rangi kluczowego wyzwania politycznego, gospodarczego i społecznego, stając się domeną coraz większego zainteresowania władz państwowych, regionalnych i lokalnych. Podstawowe kwestie wynikające z cywilizacyjnej presji na środowisko dotyczą gospodarowania wodami (ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody oraz zapewnienie dostępu do czystej wody) oraz odpadami (zachowanie hierarchii postępowania z odpadami, stosowanie najlepszych

---

⁴ Do zintegrowanych strategii, oprócz *Polityki ekologicznej państwa 2030*, należą: *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*, *Polityka energetyczna Polski 2040*, *Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku*, *Strategia produktywności*, *Krajowa strategia rozwoju regionalnego*, *Strategia „Sprawne państwo”*, *Strategia rozwoju kapitału społecznego*, *Strategia rozwoju kapitału ludzkiego*.

dostępnych technik i technologii oraz analizy cyklu życia produktów), zachowania różnorodności biologicznej (ochrona przyrody i krajobrazu), a także ochrony powietrza. Szczególnego znaczenia nabiera kwestia właściwego zabezpieczenia i reagowania na efekty zmian klimatycznych, zwłaszcza nadmiernego ogrzewania się atmosfery ziemi, czyli tzw. efektu cieplarnianego oraz wynikające z tych zmian powódzie, susze i niekorzystne zjawiska pogodowe o dużej intensywności. Uwzględnione również będą zmiany zachodzące w stanie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej."

W dokumencie tym, w ramach obszaru strategicznego „Konkurencyjna gospodarka” i wskazanego celu: „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” (Cel II.6) zostały określone priorytetowe kierunki interwencji publicznej:

- Racjonalne gospodarowanie zasobami,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii,
- Poprawa stanu środowiska,
- Adaptacja do zmian klimatu.

Przez obszar przepływa rzeka Łódka i jej prawobrzeżny dopływ - Bałutka, w związku z czym istotne są dokumenty ogólnokrajowe dotyczące gospodarki wodnej: *Strategia Gospodarki Wodnej* z 2005 r. oraz *Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030* (z uwzględnieniem etapu 2016) z 2010 r. (projekt nie został wprowadzony w życie ze względu na brak niezbędnych przepisów w ustawie Prawo wodne z 18 lipca 2011 r.).

W *Strategii Gospodarki Wodnej* zostały określone następujące cele kierunkowe gospodarki wodnej:

Cel I: Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,

Cel II: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych,

Cel III: Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

W *Strategii*... wskazano na potrzebę sporządzania planów gospodarowania wodą: „Istotną rolę w realizacji trzech podstawowych celów strategicznych odgrywać będą plany gospodarowania wodą w obszarze dorzecza Odry i obszarze dorzecza Wisły (...). Opracowanie i wdrożenie zintegrowanych programów gospodarowania wodami uwzględniających, obok poprawy jakości wód, racjonalne kształtowanie zasobów wodnych, a w tym budowę wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i obiektów małej retencji wodnej w celu wyrównywania przepływu w rzekach oraz sterowania odpływem wód opadowych. Działania w tym zakresie powinny sprzyjać zatrzymywaniu możliwie największej ilości wody w glebie, a także ochronie naturalnie ukształtowanych ekosystemów oraz ochronie gatunkowej flory i fauny związanej ze środowiskiem wodnym.” A zarazem „swoje odzwierciedlenie w planach znajdują również przedsięwzięcia jednostek samorządu terytorialnego, realizującego lokalne potrzeby, np.: w odniesieniu do retencjonowania wód”.

Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030, jako cel nadrzędny polityki wodnej wskazuje:

- zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych

potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych,

zaś celami strategicznymi dla osiągnięcia celu nadrzędnego są:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,

- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę,

- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,

- ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz zapobieganie zwiększaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków,

- reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym.

W *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planie zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi (2018)* stwierdzono, iż „dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania przestrzeni przyrodniczej kluczowe są zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego w sposób umożliwiający trwałe korzystanie z nich zarówno obecnie, jak i w przyszłości, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, mitygacja i adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie ryzyka wynikającego z zagrożeń.”

Wskazane zostały następujące kierunki działań:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, m.in. poprzez: - ochronę gleb, ochronę i racjonalne gospodarowanie złożami kopalin, przywracanie wartości użytkowej gruntom zdewastowanym i zdegradowanym;

- zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych, m.in. poprzez: ochronę zasobów wód powierzchniowych oraz poprawę zdolności retencyjnych zlewni, poprawę jakości wód powierzchniowych, ochronę zasobów i jakości wód podziemnych;

- poprawa jakości powietrza, m.in. poprzez: wdrażanie uchwały antysmogowej oraz programów ochrony powietrza dla stref, w których notuje się przekroczenia poziomu dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, wdrażanie czystych technologii węglowych;

- kształtowanie zasobów leśnych, m.in. poprzez: ochronę i wzbogacanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień, zwiększanie lesistości;

- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej, m.in. poprzez: ochronę, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej;

- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego, m.in. poprzez: , ochronę pozostałych terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych, kształtowanie korytarzy ekologicznych;

- przeciwdziałanie zagrożeniom, m.in. poprzez: poprawę klimatu akustycznego, ograniczanie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, ograniczanie zagrożenia awariami, ograniczanie zagrożenia ruchami masowymi ziemi, ograniczenie zagrożenia powodziowego, przeciwdziałanie skutkom i adaptacja do zmian klimatu.

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Planie tym podkreślono, iż: „zachowanie materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego w jak najbardziej kompletnym i autentycznym stanie ma kluczowe znaczenie dla utrwalania tradycji regionalnej i uwypuklenia różnorodności jej charakterystycznych atrybutów.”

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru samej Łodzi zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego miasta: *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025* oraz w *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+*. Narzędziem wdrożeniowym założeń zawartych w *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+* jest jedna z polityk sektorowych – *Polityka komunalna i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+*, której jednym z celów operacyjnych jest m.in. „zachowanie różnorodności biologicznej, ciągłości i stabilności układów ekologicznych poprzez ochronę relikwów przyrody naturalnej oraz przeciwdziałanie urbanizacji terenów stanowiących system ekologiczny Miasta”.

Wskazania, pochodzące z powyższych dokumentów, stanowiły podstawę do określenia celów środowiskowych w dokumentach ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym, odnoszących się bezpośrednio do terytorium województwa lub miasta oraz lokalnym. W poniższej tabeli (Tabela 3) wykazano, w jaki sposób cele te znalazły odzwierciedlenie w ustaleniach i regulacjach zawartych w analizowanym projekcie planu miejscowego.

Tab. 3. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu, zawarte w wybranych dokumentach ustanowionych na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie planu

Nazwa dokumentu	Cele ochrony środowiska ustanowione w dokumencie (wybór)	Ustalenia projektu planu
<i>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi</i>	<p>Wskazana w <i>Planie</i> wizja rozwoju przestrzennego województwa to: region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.</p> <p>Cele szczegółowe zmierzają do stworzenie regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spójnego, o zrównoważonym systemie osadniczym; - o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej; - o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej; - o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego; - o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym; - o wysokiej atrakcyjności turystycznej; - o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego; - efektywnie wykorzystującego endogeniczny potencjał rozwojowy na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego. 	<p>Celem regulacji zawartych w ustaleniach przedmiotowego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów. Podstawową zasadą ochrony i kształtowania ładu przestrzennego na obszarze objętym projektem planu jest ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zabytkowego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego otoczenia.</p>

<p><i>Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+</i></p> <p><i>Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025</i></p>	<p>Wizja Łodzi, określona w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” opiera się m.in. o filar Przestrzeń i Środowisko, którego celem jest poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego. Z wizją tą zgodne są określone w Programie ochrony Środowiska cele strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza; - redukcja hałasu do poziomów dopuszczalnych; - ochrona mieszkańców przed polami elektro-magnetycznymi; - ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą; - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej; - racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi; - rekultywacja terenów zdegradowanych; - gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; - ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej; - zapewnienie odpowiedniej dostępności i jakości terenów zieleni; - zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii. 	<p>W projekcie planu wyznaczono tereny: zieleni urządzonej publicznej – ZP, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej intensywności, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MWn, zabudowy usługowej – U, zieleni izolacyjnej – ZI, wód powierzchniowych rzek wraz z urządzeniami wodnymi – WS, infrastruktury technicznej – IT, komunikacji tramwajowej – KT, parkingów – KS, dla których określono przeznaczenie, a także drogi publiczne: KDZ, KDL i KDD, drogi wewnętrzne – KDW oraz ciąg pieszy KDX. Na obszarze objętym planem jest możliwa lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, takich jak: przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych.</p> <p>Sformułowano ustalenia w zakresie: odnawialnych Źródeł energii, ochrony i kształtowania zieleni oraz krajobrazu, ochrony zasobów wód, ochrony powietrza, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami. Wskazany został teren chroniony akustycznie: MWn, wg. Prawa ochrony środowiska klasyfikowany jako „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego”.</p> <p>W projekcie wskazano obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody: użytek ekologiczny i pomniki przyrody oraz zabytki: park wpisany do rejestru zabytków i zabytki archeologiczne. Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz zabytków i ich otoczenia, strefę ochrony archeologicznej, a także strefę ochrony ekspozycji Pomnika Czynu Rewolucyjnego – wskazanego jako dobro kultury współczesnej.</p> <p>Ustalono remont, przebudowę i rozbudowę dróg publicznych oraz budowę nowych dróg i innych szlaków komunikacyjnych.</p> <p>Ustalono wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę a także budowę nowych systemów.</p> <p>Określono zasady i warunki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu służące m.in. harmonijnemu wkomponowaniu zabudowy w krajobraz, poprzez określenie: linii zabudowy, gabarytów zabudowy, kolorystyki i rodzaju materiałów wykończeniowych elewacji i dachów.</p>
---	---	---

<i>Plan Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028</i>	- zintegrowana gospodarka odpadami w województwie w sposób gwarantujący ochronę środowiska, uwzględniając obecne i przyszłe możliwości, a także uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury.	W planie ustalono nakaz zapewnienia dla nieruchomości miejsca służącego do czasowego gromadzenia miejsca odpadów stałych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych dotyczących budownictwa oraz dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminie.
--	--	--

Źródło – opracowanie własne

8. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Żaden z wyznaczonych lub potencjalnych obszarów Natura 2000 nie znalazł się w granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu, ani w zasięgu hipotetycznego oddziaływania inwestycji - realizowanych zgodnie z ustaleniami planu - na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność. Najbliżej położone obszary Natura 2000 - Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk - znajdują się w promieniu kilkunastu kilometrów od obszaru, a Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków - znacznie dalej. Z uwagi na oddalenie od przedmiotowego obszaru oraz założony w projekcie planu sposób zagospodarowania terenów, przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu nie wpłyną negatywnie na cele ochrony ww. obszarów, w tym w szczególności nie przyczynią się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono te obszary.

W granicach omawianego obszaru znajdują się tereny i obiekty objęte prawną formą ochrony (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody): użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”, ustanowiony w 2021 roku, oraz pomniki przyrody: aleja (37 klonów srebrzystych), grupa (14 klonów srebrzystych) i 11 pojedynczych drzew (różnych gatunków).

Rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogłyby być - zgodnie z ustaleniami planu - realizowane na omawianym obszarze, zostały opisane w rozdziale 5 niniejszej prognozy. Według projektu planu, na całym obszarze nim objętym obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko), za wyjątkiem: przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych.

Realizacja dopuszczalnych inwestycji będzie powodowała pewne negatywne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, a następnie, w trakcie ich eksploatacji, oddziaływania będą miały już stały charakter. Na etapie projektu planu niemożliwe jest jednak określenie skali (natężenia) oddziaływań oraz ich zasięgu.

Dla potrzeb oceny projektowanego planu pod kątem jego skutków dla środowiska wskazana jest analiza wszystkich potencjalnych oddziaływań, nie tylko określanych jako znaczące. Oddziaływania te zostały poniżej omówione w stosunku do poszczególnych elementów składowych środowiska analizowanego obszaru.

Przewidywane są następujące negatywne oddziaływania, wynikające z użytkowania obszaru objętego planem zgodnie z jego ustaleniami:

- 1) emisja zanieczyszczeń do powietrza – oddziaływanie stałe, występujące w perspektywie długoterminowej, wpływające głównie na powietrze, rośliny i zdrowie ludzi; głównym źródłem emisji będą samochody użytkowników wszystkich terenów oraz pojazdy poruszające się po drogach publicznych, zlokalizowanych w granicach obszaru i poza nim; ponieważ projekt planu ustala zakaz stosowania źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję substancji przekraczającą dopuszczalne normy, docelowo wyeliminowana zostanie szkodliwa emisja z domowych palenisk i lokalnych kotłowni węglowych;
- 2) emisja hałasu komunikacyjnego (związanego z potrzebami transportowymi) – oddziaływanie o zmiennym dobowym natężeniu, występujące w perspektywie długoterminowej, wpływające na zdrowie ludzi oraz faunę obszaru; źródłem tego rodzaju oddziaływania są samochody mieszkańców i użytkowników terenów oraz wjazdy gospodarcze; główną uciążliwością pozostanie ruch samochodowy i tramwajowy na miejskich ulicach; projekt utrzymuje istniejący układ komunikacyjny, a projektowany jest jedynie ciąg pieszy; projekt planu wskazuje chroniony akustycznie teren – 1.MWn, określony jako „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego”, w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 3) pogarszanie się stanu zdrowotnego drzew, w tym pomników przyrody, spowodowane pogarszaniem się warunków gruntowo-wodnych oraz niewłaściwą pielęgnacją lub jej brakiem – oddziaływanie stałe długoterminowe, nieodwracalne – niezależnie od naturalnych procesów starzenia się drzew, na osłabienie ich kondycji wpływają takie czynniki, jak: wykonywanie robót ziemnych w obrębie strefy korzeniowej drzew, zmniejszanie się powierzchni biologicznie czynnych i retencjonujących wodę, anomalie pogodowe - przede wszystkim przedłużające się okresy suszy i nieprofesjonalne wykonywanie zabiegów cięć w koronach;
- 4) zmiana dotychczasowego układu przestrzennego i sposobu zagospodarowania Parku im. marsz. J. Piłsudskiego (wpisanego do rejestru zabytków) - w ustaleniach planu dopuszczona została lokalizacja: zabudowy w wyznaczonych strefach, obiektów sanitarnych, urządzeń wodnych, rzeźb plenerowych i instalacji artystycznych, dróg wewnętrznych, a także lokalizacja, remont i przebudowa: alejek parkowych, placów zabaw, torów rowerowych oraz terenowych obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- 5) emisja promieniowania elektromagnetycznego – oddziaływania negatywne, stałe, sposobu użytkowania danego terenu, ale o znikomym nasileniu przy braku lokalizacji źródeł promieniowania o wielkiej mocy;
- 6) emisja sztucznego światła - zanieczyszczenie światłem, związane z zewnętrznym oświetleniem terenów, podświetleniem obiektów oraz obsługą komunikacyjną terenów – oddziaływanie negatywne stałe (w porze nocnej), bezpośrednie, długoterminowe, wpływające na zdrowie ludzi oraz faunę, a pośrednio także na rośliny. U ludzi zmiana naturalnego rytmu dobowego powoduje zakłócenia w funkcjonowaniu zegara biologicznego (hamowanie uwalniania melatoniny), co prowadzi do nasilenia problemów zdrowotnych. Zmiana reżimu światła naturalnego wpływa na funkcjonowanie ekosystemów oraz biologię i ekologię poszczególnych gatunków zwierząt, zwłaszcza

nocnych, poprzez drastyczne ograniczenie czasu ich aktywności. Wpływa na orientację w przestrzeni (zagrożenie dla ptaków przemieszczających się nocą), zdobywanie pożywienia, zachowania reprodukcyjne, przy czym znaczenie ma zarówno intensywność światła, jak i jego spektrum (długość fali, nie tylko tych postrzeganych przez człowieka). Źródłem tego oddziaływania będzie oświetlenie uliczne oraz ewentualne oświetlenie iluminacyjne pomników, rzeźb czy wybranych drzew. Zasięg i skala oddziaływania będą zależne od przyjętych rozwiązań: rodzaju lamp (m.in. barwy światła) i opraw, możliwości regulacji poziomu oświetlenia, zastosowania czujników ruchu;

- 7) powstawanie ścieków z wód opadowych i roztopowych poprzez splukiwanie zanieczyszczeń (pyłów, smarów, paliw) z powierzchni dachów i nawierzchni utwardzonych: dróg i parkingów – oddziaływania negatywne, bezpośrednie i pośrednie, zmienne w zależności od warunków atmosferycznych, długoterminowe, oddziaływujące na wodę i powierzchnię ziemi (gleby) oraz szatę roślinną;
- 8) powstawanie ścieków komunalnych – oddziaływania negatywne, zmienne w zależności od ilości użytkowników danego terenu, długoterminowe, oddziaływujące na wody oraz szatę roślinną; przy respektowaniu ustaleń projektu planu (skanalizowanie obszaru) – brak bezpośredniego oddziaływania na obszarze objętym projektem planu;
- 9) zmniejszanie się powierzchni biologicznej czynnej i bioróżnorodności – przy respektowaniu ustaleń planu brak oddziaływania na większości obszaru; na terenach przeznaczonych pod zabudowę i komunikację – zajmujących niewielką część obszaru – możliwe oddziaływanie negatywne, bezpośrednie i długotrwałe, proces ten będzie oddziaływać na szatę roślinną (zmniejszenie zarówno powierzchni terenów zieleni, jak i ich zróżnicowania), świat zwierzęcy i zdrowie ludzi, a także mikroklimat i krajobraz obszaru; dodatkowo negatywnym oddziaływaniem będzie redukcja powierzchni retencjonujących wody opadowe i roztopowe, spowodowana wprowadzeniem nowej zabudowy i nieprzepuszczalnych nawierzchni utwardzonych;
- 10) obniżenie walorów krajobrazowych i kulturowych obszaru – przy respektowaniu ustaleń planu brak oddziaływania;
- 11) wytwarzanie odpadów – oddziaływanie negatywne, długoterminowe; skala oddziaływania będzie zależna od ilości użytkowników terenów oraz charakteru użytkowania obszaru (mieszkańcowy, usługowy), jednak oddziaływanie to będzie występowało wyłącznie poza obszarem, ponieważ - zgodnie z przepisami odrębnymi - odpady są gromadzone w odpowiednich pojemnikach i odbierane z terenów nieruchomości; problemem może być zaśmiecanie terenów wykorzystywanych rekreacyjnie, a także powstawanie dzikich wysypisk w mniej uczęszczanych częściach parku
- 12) wykorzystywanie zasobów środowiska – brak oddziaływania – na obszarze objętym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych;
- 13) zanieczyszczanie gleby lub ziemi – brak oddziaływania – na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby - przy respektowaniu wytycznych projektu planu - powodować takie zanieczyszczenie;
- 14) przekształcanie naturalnego ukształtowania terenu – brak oddziaływania; przyjmuje się, iż posadowienie nowej zabudowy nie będzie wymagało naruszenia w istotny sposób istniejącej rzeźby terenu;

- 15) ryzyko wystąpienia poważnych awarii – zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się lokalizacji na obszarze nim objętym żadnych obiektów o zwiększonym bądź dużym ryzyku wystąpienia awarii;
- 16) zmiany klimatu lokalnego – oddziaływanie stałe, długoterminowe, wpływające na florę i faunę, oraz zdrowie ludzi - dotyczy jedynie klimatu lokalnego i nie zmieni się znacznie w stosunku do stanu obecnego, a zwłaszcza nie pogorszy się, ponieważ ustalenia planu nie dopuszczają lokalizacji obiektów i funkcji mogących mieć wpływ na warunki mikroklimatu. W odniesieniu do terenów zabudowanych można oczekiwać niewielkich zmian negatywnych – głównie związanych ze zwiększaniem się powierzchni utwardzonych, co ograniczy możliwości retencji wód opadowych, a zwiększy ryzyko lokalnych zalań i podtopień, ale też pozytywnych - w wyniku przeprowadzanych termomodernizacji budynków oraz eliminacji indywidualnych palenisk.

Odporność efektów realizacji ustaleń planu na zmiany klimatu, w tym kłeski żywiołowe, należy uznać za wysoką. Część miasta, w której znajduje się obszar opracowania planu należy do terenów częściowo zurbanizowanych, z dużym udziałem terenów otwartych, w tym dolin rzecznych i terenów zieleni miejskiej. Znajdujący się w sąsiedztwie Ogród Botaniczny jest szczególnie bogaty w wartościowe (choć nie chronione) siedliska przyrodnicze oraz gatunków zwierząt, roślin i grzybów. Oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektu planu w perspektywie najbliższych lat będzie znikome, za wyjątkiem - trudnych jednak do przewidzenia - zjawisk ekstremalnych, np. wichur powodujących wywroty i złomy drzew. Zmiany klimatu miasta, jakie mogą nastąpić w przyszłości tj. wzrost średniej temperatury powietrza (fale upałów), zmniejszenie wilgotności powietrza (susze), burze i silne wiatry pozostaną prawdopodobnie bez wpływu na realizację ustaleń planu. Zmieniający się mikroklimat będzie jednak stopniowo przekładał się na zmianę składu gatunkowego – z uwagi na konieczność dostosowania do nowych warunków gruntowo-wodnych i termicznych – zarówno roślinności spontanicznej, jak i kultywowanej oraz grzybów, a w ślad za tym również świata zwierzęcego. Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną oraz inne kwestie/elementy środowiska przyrodniczego został omówiony powyżej. Jak wynika z przeprowadzonych analiz wpływu realizacji ustaleń planu na środowisko będzie on w większości elementów pozytywny i nie będzie generował istotnych konfliktów środowiskowych.

Analizując ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Jednolitych Części Wód Podziemnych należy stwierdzić, iż na obszarze objętym opracowaniem ryzyko takie nie występuje zarówno w odniesieniu do Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (pomimo stwierdzonego złego potencjału ekologicznego JCWP Łódka), jak i Jednolitych Części Wód Podziemnych. Wody zbiornika GZWP 401, w zasięgu którego znajduje się obszar, należą do bardzo czystych i czystych lub bardzo nieznacznie zanieczyszczonych, a stopień podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenia na obszarze objętym omawianym opracowaniem jest mały i bardzo mały.

Należy równocześnie pamiętać, iż oddziaływania, będące skutkiem realizacji ustaleń planu, będą występowały zarówno w fazie budowy poszczególnych obiektów, jak i ich eksploatacji i likwidacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane. Skala wzrostu ilości

emitowanych zanieczyszczeń, hałasu, wytwarzanych odpadów będzie zależna od ilości użytkowników terenów.

Ponieważ przez oddziaływanie na środowisko, zgodnie z prawem ochrony środowiska, rozumie się również oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy stwierdzić, iż ustalone w projekcie planu przeznaczenie terenów – zapewniające ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zabytkowego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego otoczenia, a także stwarzające dogodne warunki do wypoczynku i rekreacji – będzie korzystnie oddziaływać na zdrowie i dobrostan użytkowników parku oraz mieszkańców obszaru i jego sąsiedztwa.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu

W poprzednim rozdziale niniejszej prognozy zostały omówione rodzaje przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu planu. Projekt planu zawiera równocześnie ustalenia, których celem jest zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Ponieważ jednak w granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu ani w jego pobliżu – w strefie potencjalnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu – nie został wyznaczony, lub proponowany do ustanowienia, żaden obszar Natura 2000, nie zachodziły przesłanki do zawarcia w tym dokumencie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Ustalenia projektu planu mają na celu ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zabytkowego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego otoczenia. Służy temu wyznaczenie na obszarze objętym sporządzanym projektem planu poszczególnych terenów oraz ustalenie ich przeznaczenia, warunków zabudowy i zagospodarowania oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.

W projekcie sformułowano ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu, w tym zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych. Projekt zawiera ustalenia dotyczące: odnawialnych źródeł energii, ochrony i kształtowania zieleni oraz ochrony i kształtowania krajobrazu, ochrony zasobów wód, ochrony powietrza, ochrony przed polami elektromagnetycznymi, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami.

Biorąc pod uwagę określone w projekcie planu przeznaczenie poszczególnych terenów ustalono, iż teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej intensywności, zabudowy jednorodzinnej (1.MWn) wymaga ochrony akustycznej. Stosując się do klasyfikacji przyjętej w prawie ochrony środowiska wskazano go jako „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego”.

Ze względu na ustalony w planie dominujący na tym obszarze rodzaj przeznaczenia, jakim jest zieleń urządzonej publicznie, w skali całego obszaru utrzymany będzie, tak jak obecnie, wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej. Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej został ustalony na (minimum): 85% - dla terenów ZP poza strefami A, B, C i D, 80% - dla terenów ZI i w strefie A, 70% - w strefie C, 50% - dla terenu 1.KT, 40% - dla terenu 1.MWn, 30% - dla terenu 1.U i w strefie B, 25% - w strefie D oraz 10% - dla terenów KS.

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę, w tym stref wyznaczonych w terenach ZP, plan zawiera ustalenia dotyczące zabudowy: wskaźniki powierzchni i intensywności zabudowy, parametry i zasady jej kształtowania, wskazanie kolorystyki i materiałów wykończeniowych elewacji i dachów, dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń technicznych.

Projekt planu określa także m.in. wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, poprzez wyznaczenie układu przestrzeni publicznych, wskazanie obiektów, których lokalizacja jest tam dopuszczona oraz wprowadzenie określonych nakazów.

Projekt odwołuje się do przepisów odrębnych w stosunku do terenów i obiektów będących formami ochrony przyrody: użytku ekologicznego i pomników przyrody oraz zabytkami: Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (dawniej Park Ludowy na Zdrowiu) i zabytków archeologicznych.

Zapisy projektu planu, których realizacja ma bezpośrednio zapobiegać negatywnym oddziaływaniom na środowisko, to ustalenie wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę, a także budowę nowych systemów. Analizowany teren już obecnie jest uzbrojony w urządzenia infrastruktury technicznej – przez obszar opracowania przechodzą przewody sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej, a w otaczających go ulicach – gazowej i ciepłowniczej. Nie istnieje, zatem, zagrożenie negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Tym niemniej wskazane jest prowadzenie monitoringu w zakresie prawidłowości podłączania obiektów do miejskich sieci infrastruktury technicznej.

Projekt nie przewiduje lokalizacji na omawianym obszarze nowych arterii komunikacyjnych, które byłyby znaczącym emitorem zanieczyszczeń i hałasu. Utrzymuje istniejący układ drogowy, na który składają się ulice klasy zbiorczej (1.KDZ – 3.KDZ), lokalnej (1.KDL) i dojazdowej (1.KDD i 2.KDD) oraz drogi wewnętrzne (1.KDW i 2.KDW). Projektowany jest niewielki odcinek ciągu pieszego (1.KDX), ponadto dopuszczono lokalizację ciągów pieszorowerowych na terenie parku oraz dróg wewnętrznych niewyznaczonych na rysunku planu.

Respektowanie wszystkich ustaleń projektu planu, dotyczących zarówno zasad zagospodarowania terenów, jak i ich obsługi przez infrastrukturę techniczną, powinno spowodować uporządkowanie struktury przestrzennej obszaru i ochronę jego elementów kulturowych (zabytki), przy równoczesnej trosce o stan poszczególnych elementów środowiska, poprzez ograniczenie istniejących uciążliwości i zagrożeń.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko „przedstawia – biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy”.

Ze względu na brak obszarów Natura 2000 w granicach badanego obszaru oraz w jego sąsiedztwie (w strefie możliwego oddziaływania rozwiązań zawartych w projekcie) nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu, bowiem rozwiązania zawarte w projekcie nie mają wpływu cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi przez infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru, a także pozostają zgodne z ustaleniami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*. Projekt zawiera sformułowania zapewniające kształtowanie ładu przestrzennego i ochronę zabytków oraz ochronę w zakresie środowiska, przyrody i krajobrazu. Przyjęte w projekcie planu ustalenia nie naruszają również zasady zrównoważonego rozwoju.

Nie istnieje, zatem, potrzeba wskazania alternatywnego, w stosunku do przedstawionego w projekcie planu, rozwiązania w zakresie zagospodarowania obszaru.

11. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Metoda analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu powinna polegać na:

- 1) ocenie oddziaływania realizacji projektowanego zagospodarowania poszczególnych terenów na środowisko;
- 2) ocenie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska.

W zakresie oceny oddziaływań i skuteczności proponowanych w planie rozwiązań wskazane jest prowadzenie monitoringu stanu środowiska, w tym m.in.: parametrów jakości powietrza, gleb, zagrożeń akustycznych. Badania monitoringowe mogą być prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska przez ustawowo wyznaczone do tego organy i instytucje. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie, metodach i częstotliwości określonych w decyzji.

Monitoring w zakresie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska powinien zawierać kontrolę takich elementów jak m.in. stan wyposażenia obszaru w kluczowe dla jakości środowiska elementy infrastruktury – sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieci ciepłej, zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach danego terenu, stosowanego zalecanego w planie rodzaju i kolorystyki dachów, elewacji budynków oraz innych elementów zapewniających harmonijne kształtowanie projektowanej zabudowy. Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być przeprowadzane przez właściwe organy administracji.

Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu powinien rozpocząć się niezwłocznie po uchwaleniu planu, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią, z zastrzeżeniem, iż w sytuacji zaangażowania w prowadzony monitoring instytucji badawczych i kontrolnych zobowiązanych do prowadzenia monitoringu w określonym przepisami zakresie (np. Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, stacje sanitarno-epidemiologiczne) można dostosować częstotliwość badań do stosowanych przez dane instytucje.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obszar objęty opracowaniem planu i jego otoczenie nie sąsiadują bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a dopuszczalne ustaleniami planu przedsięwzięcia, jakie mogą być realizowane w jego obszarze, nie będą skutkowały transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu obowiązujących przepisów.

13. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (przed skierowaniem projektu planu do uzgodnień), w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb projektu planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstantynowskiej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego dla ww. obszaru została podjęta uchwałą Nr XLII/1112/17 z dnia 22 lutego 2017 r.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Prognoza składa się z następujących części:

- Informacje wstępne na temat prognozy,
- Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy,
- Zawartość, główne cele projektu planu i jego powiązania z innymi dokumentami,

- Analiza istniejącego stanu środowiska, potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego planu,
- Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, oraz sposoby, w jakich zostały one uwzględnione podczas opracowywania projektu planu,
- Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu,
- Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania,
- Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Obszar objęty sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o powierzchni 142,5 ha, położony jest w zachodniej części miasta, w dzielnicy Polesie, w granicach osiedla Zdrowie-Mania. Przeważającą większość obszaru zajmuje Park im. marsz. J. Piłsudskiego, którego pozostała (mniejsza) część znajduje się po południowej stronie ul. Konstantynowskiej (poza omawianym obszarem); niewielką część obszaru zajmują tereny o innym przeznaczeniu: mieszkaniowe i usługowej oraz komunikacji.

W jego sąsiedztwie znajdują się: południowa część Parku im. marsz. J. Piłsudskiego, Miejski Ogród Zoologiczny i Ogród Botaniczny im. prof. J. Mowszowicza, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, w tym zespół zabudowy wielorodzinnej wpisany do rejestru zabytków „Osiedle Montwiłła–Mireckiego”, cmentarz rzymskokatolicki pw. św. Antoniego, tereny przemysłowe, ogrody działkowe.

Zachodnia część obszaru to część parku mająca charakter leśny, przez którą z północy na południe przepływa rzeka Łódka i jej prawobrzeżny dopływ – Bałutka. Teren w widłach tych rzek został objęty ochroną, jako użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” (Uchwała nr XL/1245/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r.), a celem jego ustanowienia była ochrona płata mezofilnego lasu liściastego, o dużej wartości sozologicznej, fitogeograficznej i estetycznej.

Na omawianym obszarze znajdują się także szczególnie cenne pod względem przyrodniczym drzewa, objęte ochroną jako pomniki przyrody – na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Najliczniej reprezentowane są klony srebrzyste: aleja stanowiąca fragment alei Zdrowie (37 szt.) i grupa po zachodniej stronie tej alei (14 szt.) oraz dwa pojedyncze drzewa. Pozostałe pomniki w tej części Parku to dwa dęby

szypułkowe i dwa buki pospolite oraz po jednym okazie: lipy drobnolistnej, dębu czerwonego, brzozy brodawkowatej, kasztanowca białego i skrzydłorzecha kaukaskiego.

Część parku położona po wschodniej stronie Alei Średnicowej to teren zieleni urządzonej, zagospodarowany na cele sportu, rekreacji i wypoczynku. Znajdują się tam: boisko MOSIR, place zabaw dla dzieci oraz strefy urządzeń sportowych i fitness, a także tereny zabudowane – obiekty Strzelnicy sportowej i Klubu Sportowego „Kolejarz”. Jest to zarazem teren bardzo atrakcyjny krajobrazowo, głównie dzięki malowniczym zbiornikom wodnym, utworzonym w dolince dawnego dopływu Łódki (obecnie zasilanym ze studni głębinowej).

Ze wszystkich stron obszar jest otoczony ruchliwymi ulicami, w tym drogą wojewódzką Nr 710 (ul. Konstantynowska), co wpływa na hałas i poziom zanieczyszczeń występujący na tym terenie. Hałas drogowy przekraczający 55 dB (L_{DWN}) jest odczuwalny na prawie całym omawianym obszarze, z wyjątkiem centralnej części parku, a wschodnia część obszaru znajduje się równocześnie w zasięgu hałasu kolejowego i tramwajowego. Na obszarze znajduje się tylko kilka budynków mieszkalnych, dla których jest przewidziana ochrona przed hałasem, ale wszystkie znajdują się w strefie przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu, gdzie przekroczenia w porze nocnej wynoszą do 5 dB, a w ciągu całej doby nawet do 10 dB.

Stężenia większości zanieczyszczeń na obszarze tym na ogół nie przekraczają wartości dopuszczalnych, tylko poziom docelowy benzo(α)pirenu jest corocznie przekraczany (należy jednak pamiętać, że przekroczenia, niekiedy znaczne, stwierdzane są na wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie).

Obszar znajduje się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) „Łódka” - wód silnie zmienionych, której potencjał ekologiczny corocznie określany był jako zły - co wiąże się z jej zanieczyszczeniem biologicznym. Stan całej JCWP także określany jest jako zły, ale ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są dobry stan/potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód, zostało ocenione jako niezagrażone. Również niezagrażona nieosiągnięciem celów środowiskowych jest obejmująca omawiany obszar jednolita część wód podziemnych JCWPd PLGW600072 (tak jak wszystkich JCWPd obejmujących obszar miasta Łodzi). Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych. Zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny wód, a w konsekwencji status całych JCWPd, został oceniony jako dobry.

Na mapach zagrożenia powodziowego w granicach obszaru nie wyznaczono obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, chociaż dla samej rzeki Łódki wskazano prawdopodobieństwo powodzi. Część obszaru zlokalizowana w dolinie Łódki i Bałutki została uznana przez Międzynarodowe Centrum Ekologii Polskiej Akademii Nauk za tereny zagrożone zalaniem wodami rzek (zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%).

Projekt planu miejscowego, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą prognozę, określa przeznaczenie terenów oraz ustala zasady ich zabudowy i zagospodarowania, obsługę komunikacyjną, zasady ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, kształtowania ładu przestrzennego i przestrzeni publicznych, a także stwarza podstawy materialno-prawne do wydawania decyzji administracyjnych.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia nie naruszają ustaleń obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, przyjętego uchwałą Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 roku, zmienioną uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi Nr VI/215/19 z dnia 6 marca 2019 r. i Nr LII/1605/21

z dnia 22 grudnia 2021 r. *Studium* wskazuje omawiany obszar jako jeden z terenów zawierających obszary przestrzeni publicznych, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp: teren rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych – obszar przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Według ustaleń *Studium* większość obszaru (wraz z pozostałą, położoną po południowej stronie ul. Konstytucyjnej częścią parku, miejskim ogrodem zoologicznym i rezerwatem przyrody) należy do strefy wyłączanej spod zabudowy i jednostki funkcjonalno-przestrzennej:

- Z – Tereny zieleni urządzonej o powierzchni minimum 3 ha i dolin rzecznych w strefie zurbanizowanej.

Dla dwóch niewielkich fragmentów omawianego obszaru przyjęto jednostki funkcjonalno-przestrzenne w ramach terenów przeznaczonych pod zabudowę w Strefie Ogólnomiejskiej:

- WZ3 – tereny zabudowy wielofunkcyjnej – wskazane do przekształceń, w tym tereny przemysłowe, powojkowe, nieużytki miejskie, wymagające zmian strukturalnych, funkcjonalnych i wizerunkowych (teren dawnej pętli tramwajowej przy ul. Solec);

- M3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (południowo-zachodni kraniec obszaru, w rejonie ulic: Zdrowie, Krakowskiej i Konstytucyjnej).

Na obszarze objętym projektem planu wydzielono poszczególne tereny, dla których ustalono następujące rodzaje przeznaczenia:

- zieleń urządzonej publicznej, oznaczona na rysunku projektu planu symbolami od 1.ZP do 6.ZP; przeznaczenie uzupełniające stanowią: usługi sportu i rekreacji, nauki, oświaty, gastronomii, kultury, usługi handlu o powierzchni sprzedaży nieprzekraczającej 50 m², wody powierzchniowe, infrastruktura techniczna, drogi wewnętrzne;

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niskiej intensywności, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem 1.MWn; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,

- zabudowa usługowa, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem 1.U; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,

- zieleń izolacyjna, oznaczona na rysunku projektu planu symbolami od 1.ZI do 3.ZI; przeznaczeniem uzupełniającym jest infrastruktura techniczna,

- wody powierzchniowe rzek wraz z urządzeniami wodnymi, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami od 1.WS do 4.WS,

- infrastruktura techniczna, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem 1.IT,

- komunikacja tramwajowa, oznaczona na rysunku projektu planu symbolem 1.KT; przeznaczeniem uzupełniającym jest zieleń, infrastruktura techniczna,

- parkingi, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami 1.KS i 2.KS; przeznaczeniem uzupełniającym jest zieleń, infrastruktura techniczna,

- drogi publiczne, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami 1.KDZ, 2.KDZ, 3.KDZ, 1.KDL, 1.KDD i 2.KDD; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, wiaty przystankowe dla komunikacji zbiorowej, kioski zespolone z wiatami przystankowymi, infrastruktura techniczna,

- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami 1.KDW i 2.KDW; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, infrastruktura techniczna,

- teren publicznego ciągu pieszego, oznaczony na rysunku projektu planu symbolem 1.KDX; przeznaczeniem uzupełniającym są drogi rowerowe, infrastruktura techniczna.

Jako główną zasadę ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w planie przyjęto ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zabytkowego Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego otoczenia.

Ustalenia projektu planu zmierzają do ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na środowisko obszaru i jego sąsiedztwa. Wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej, dróg, linii tramwajowych oraz urządzeń wodnych.

W projekcie sformułowano ustalenia w zakresie: odnawialnych źródeł energii, ochrony i kształtowania zieleni oraz ochrony i kształtowania krajobrazu, ochrony zasobów wód, ochrony powietrza, ochrony przed polami elektromagnetycznymi, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami. Wskazany został teren chroniony akustycznie: 1.MWn, klasyfikowany wg. Prawa ochrony środowiska jako „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego”.

W projekcie planu wskazano użytek ekologiczny i pomniki przyrody – tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody. Wskazano zabytek wpisany do rejestru zabytków (park), zabytki archeologiczne i strefę ochrony archeologicznej, podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków oraz wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz zabytków i ich otoczenia. Pomnik Czynu Rewolucyjnego wskazano jako obiekt stanowiący dobro kultury współczesnej i wprowadzono strefę ochrony jego ekspozycji.

Ze względu na ustalony w planie dominujący na tym obszarze rodzaj przeznaczenia, jakim jest zieleń urządzona publiczna, w skali całego obszaru utrzymany będzie, tak jak obecnie, wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej. Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej został ustalony na (minimum): 85% - dla terenów ZP poza strefami A, B, C i D, 80% - dla terenów ZI i w strefie A, 70% - w strefie C, 50% - dla terenu 1.KT, 40% - dla terenu 1.MWn, 30% - dla terenu 1.U i w strefie B, 25% - w strefie D oraz 10% - dla terenów KS.

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę, w tym stref wyznaczonych w terenach ZP, projekt planu zawiera ustalenia dotyczące zabudowy: wskaźniki powierzchni i intensywności zabudowy, parametry i zasady jej kształtowania, wskazanie kolorystyki i materiałów wykończeniowych elewacji i dachów, dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń technicznych. Projekt określa także m.in. wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, poprzez wyznaczenie układu przestrzeni publicznych, wskazanie obiektów, których lokalizacja jest tam dopuszczona oraz wprowadzenie określonych nakazów.

Projekt planu zawiera ustalenia, których realizacja ma bezpośrednio zapobiegać negatywnym oddziaływaniom na środowisko. ustala wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę, a także budowę nowych systemów. Analizowany teren już obecnie jest uzbrojony w urządzenia infrastruktury technicznej – przez obszar opracowania przechodzą przewody sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej, a w otaczających go ulicach – gazowej i ciepłowniczej.

Projekt nie przewiduje lokalizacji na omawianym obszarze nowych arterii komunikacyjnych, które byłyby znaczącym emitorem zanieczyszczeń i hałasu. Utrzymuje istniejący układ drogowy, na który składają się ulice klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej oraz drogi wewnętrzne. Projektowany jest niewielki odcinek ciągu pieszego, ponadto dopuszczono

lokalizację ciągów pieszo-rowerowych na terenie parku oraz dróg wewnętrznych niewyznaczonych na rysunku planu.

Ścisłe respektowanie ustaleń projektu planu, dotyczących zasad zagospodarowania terenów i ich obsługi poprzez infrastrukturę techniczną, pozwoli zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowiska, w przypadkach, gdy nie można go całkowicie wyeliminować.

Z uwagi na oddalenie obszarów Natura 2000 od przedmiotowego obszaru oraz założony w projekcie planu sposób zagospodarowania terenów, przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu nie wpłyną negatywnie na cele ochrony ww. obszarów, w tym w szczególności nie przyczynią się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono te obszary. Realizacja ustaleń omawianego projektu planu nie będzie miała również negatywnego wpływu na tereny i obiekty – prawne formy ochrony przyrody – znajdujące się na obszarze objętym omawianym projektem planu i w jego sąsiedztwie.

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

Materiały źródłowe

1. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, Uchwała Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r., zmieniona uchwałą Nr VI/215/19 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 6 marca 2019 r. oraz uchwałą Nr LII/1605/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 22 grudnia 2021 r.
2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, Uchwała Nr XCIX/1826/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 października 2010 r. (nieobowiązujące)
3. Uchwała nr XL/1245/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”
4. *Projekt Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstytucyjnej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej*, październik 2022
5. *Opracowanie ekofizjograficzne sporządzane na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Konstytucyjnej, Krakowskiej, Siewnej, Wieczność, Jarzynowej i Srebrzyńskiej oraz alei Unii Lubelskiej, dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położonej w rejonie ulic: Krzemienieckiej i Konstytucyjnej oraz alei Unii Lubelskiej*, MPU, marzec 2020
6. *Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej* (Strategia z Göteborga)
7. *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, Warszawa, wrzesień 2012
8. *Polityka ekologiczna państwa 2030* (PEP2030)
9. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi* - Uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 4915)
10. *Program ochrony środowiska Województwa łódzkiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024*, Łódź, 2016
11. *Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim za lata 2012- 2017*, opracowanie WIOŚ w Łodzi, Biblioteka Monitoringu Środowiska Łódź 2013 - 2018
12. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025* - Uchwała Nr LXXVIII/2101/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 31 października 2018 r.
13. *Mapa akustyczna miasta Łodzi na lata 2017 - 2022*, Łódź, 2018
14. Uchwała Nr XXXIV/1124/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 24 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi”
15. *Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028*, Uchwała Nr XL/502/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 20 czerwca 2017 r.
16. *Atlas Miasta Łodzi*, Urząd Miasta Łodzi, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, 2002 r., 2009 r. i 2012 r.
17. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. poz. 1911, ze zm., Dz. U. poz. 1967, ze zm.)
18. *Parki Łodzi*, praca zbiorowa pod red. J. Mowszowicza, ŁTN, Łódź, 1962

19. *Parki i ogrody Łodzi, zeszyt 7 - Park imienia marszałka Józefa Piłsudskiego (Park Ludowy, Park na Zdrowiu), pod redakcją R. Olaczka – seria przewodników po parkach i ogrodach Łodzi, Stowarzyszenie Film – Przyroda – Kultura, Łódź 2019*
20. *Walory przyrodnicze i kulturowe Parku im. Marsz. J. Piłsudskiego w Łodzi, R. Olaczek, M. Kurzac, Łódź 2011 – ekspertyza wykonana na zlecenie MPU*
21. *Zielone skarby Łodzi - relikty naturalnej przyrody miasta, praca zbiorowa pod redakcją J.K. Kurowskiego i P. Witosławskiego, Łódź, 2009*
22. *Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych woj. Łódzkiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Łódź*
23. *Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego, wyd. IGPIK – Oddział w Krakowie, 1998 r.*
24. *Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Łodzi do roku 2030, www.44mpa.pl*
25. *Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Ministerstwo Środowiska, Departament Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa 2015*

Obowiązujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503, ze zm.)
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, ze zm.)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839, ze zm.)
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112)
6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916, ze zm.)
7. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.)
8. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840)